

हेटौंडा राजपत्र

हेटौंडा उपमहानगरपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड: १०

संख्या: १

मिति: २०८३।०६।१२

भाग- ३

हेटौंडा उपमहानगरपालिकाले बनाएको तल लेखिए बमोजिमको नियमावली सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

हेटौंडा उपमहानगरपालिका जनस्वास्थ्य सेवा नियमावली, २०८३

प्रस्तावना

हेटौंडा उपमहानगरपालिकाको जनस्वास्थ्य सेवा ऐन, २०७९ को दफा ८५ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी हेटौंडा उपमहानगरपालिकाको कार्यपालिकाले देहायका नियमहरू बनाएको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

- संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यी नियमहरूको नाम “हेटौंडा उपमहानगरपालिकाको जनस्वास्थ्य सेवा नियमावली, २०८३” रहेको छ ।
(२) यो नियमावली स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशन भएको मितिदेखि लागू हुनेछ ।
- परिभाषा:** विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा,
(क) “अस्पताल” भन्नाले विरामी भर्ना गरी चिकित्सकद्वारा स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने स्वास्थ्य संस्था सम्झनु पर्छ ।
(ख) “आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र” भन्नाले आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने सरकारी स्वास्थ्य संस्था सम्झनु पर्छ ।
(ग) “ऐन” भन्नाले हेटौंडा उपमहानगरपालिका जनस्वास्थ्य सेवा ऐन, २०७९ सम्झनु पर्छ ।
(घ) “गैह्र सरकारी अस्पताल” भन्नाले मुनाफा रहित उद्देश्यले संस्था दर्ता ऐन, २०३४ अनुसार संस्था दर्ता भई स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने उद्देश्य लिई स्थापना भई संघीय स्वास्थ्य तथा जनसंख्या

मन्त्रालय वा विभाग वा अन्तर्गतका निकायबाट स्वास्थ्य सेवा सञ्चालन स्वीकृति लिएका अस्पताल सम्झनु पर्छ।

- (ड) "स्वास्थ्य क्लिनिक" भन्नाले प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भई कुनै पनि व्यक्तिलाई स्वास्थ्य सम्बन्धी जाँच गर्ने, उपचार सम्बन्धी आवश्यक परामर्श एकै स्थानबाट पाँच वटा भन्दा कम सेवा जस्तै बहिरङ्ग सेवा, प्रयोगशाला, रेडियो ईमेजिङ्ग, फिजीयोथेरापी, परिवार नियोजन, खोप सेवा आदि जस्ता सेवा उपलब्ध गराउने संस्थालाई स्वास्थ्य क्लिनिक सम्झनु पर्छ र सो शब्दले संस्थागत, सामुदायिक र निजी स्तरबाट सञ्चालित क्लिनिक/केन्द्रहरूलाई समेतलाई जनाउँदछ।

परिच्छेद-२

स्वास्थ्य सेवा

३. आधारभूत स्वास्थ्य सेवा: प्रत्येक नागरिकलाई ऐनको दफा ३ को उपदफा (४) बमोजिमका शीर्षक अन्तर्गतका अनुसूची-१ मा उल्लेख भए बमोजिमका आधारभूत स्वास्थ्य सेवाहरू प्रत्येक आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र तथा पालिकाबाट तोकिएको स्वास्थ्य संस्थाबाट निशुल्क रूपमा प्रदान गरिनेछ।
४. आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा: (१) आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा अनुसूची-२ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ।

(२) आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र र आधारभूत अस्पतालले कम्तीमा अनुसूची-२ मा उल्लेख भए बमोजिमको सामान्य आकस्मिक अवस्थाका स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउन पर्नेछ।

(३) आयुर्वेद सेवा केन्द्र र होमियोप्याथी अस्पतालले सम्बन्धित चिकित्सा पद्धति बमोजिमका आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउन पर्नेछ।

(४) अस्पतालले यस नियम बमोजिमको आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा चौविसै घण्टा उपलब्ध गराउन पर्नेछ।

(५) आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउदा विरामीको रोगको गाम्भीर्यताको आधारमा प्राथमिकता दिई उपचार गर्नु पर्नेछ।

(६) स्वास्थ्य संस्थाले आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाका लागि आएका विरामीलाई आवश्यक पर्ने सबै आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा आफ्नो स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध भएमा उपलब्ध भएसम्मको आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा तत्काल प्रदान गरी थप उपचारको लागि कारण खोली त्यस्तो सेवा उपलब्ध हुन सक्ने सबैभन्दा पायक पर्ने अन्य स्वास्थ्य संस्थामा तत्काल प्रेषण गर्नु पर्नेछ।

(७) प्रत्येक स्वास्थ्य संस्थाले आफ्नो संस्थामा आएका विरामीलाई तत्काल आकस्मिक सेवा उपलब्ध गराउन पर्नेछ र सो को लागि आवश्यक भएमा विरामीलाई अस्पतालमा भर्ना गर्नु पर्नेछ।

(८) यस नियममा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाका विरामीलाई उपचार गर्दा लाग्ने खर्च कुनै कारणले विरामीले तत्काल बुझाउन नसक्ने भएमा त्यस्ता विरामीलाई समेत आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउन पर्नेछ।

(९) यस नियम बमोजिम आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउँदा लागेको खर्च ऐनको दफा ४ बमोजिम व्यहोर्नु पर्नेछ।

५. विशेषज्ञ र विशिष्टीकृत सेवा: (१) विशेषज्ञ सेवा अनुसूची-३ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको सेवा चिकित्सा विज्ञान सम्बन्धी विषयमा स्नातकोत्तर तह वा सो सरहको उपाधि प्राप्त गरी सम्बन्धित परिषद्मा विशेषज्ञको रूपमा दर्ता भएको चिकित्सकद्वारा

प्रदान गरिनेछ।

(३) विशिष्टकृत सेवा अनुसूची-४ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ।

(४) उपनियम (३) बमोजिमको सेवा चिकित्सा विज्ञान सम्बन्धी विषयमा स्नातकोत्तर भन्दा माथिको शैक्षिक उपाधि प्राप्त गरी सम्बन्धित परिषदमा विशेषज्ञको रूपमा दर्ता भएको तथा प्रचलित कानून बमोजिम उच्च विशेषज्ञता हासिल गरेका चिकित्सकद्वारा प्रदान गरिनेछ।

(५) पालिकाले संघीय सरकार वा प्रदेश सरकारसँग सहकार्य गरी दुर चिकित्सा (टेलिमेडिसिन) र घुम्ती शिविर मार्फत विशेषज्ञ सेवा उपलब्ध गराउन सक्ने छ। घुम्ती शिविर सञ्चालनमा अन्य संस्थाहरूको समेत सहयोग लिन सकिनेछ।

(६) घुम्ती शिविर मार्फत विशेषज्ञ सेवा सञ्चालन गर्न चाहने स्वास्थ्य संस्था वा अन्य कुनै पनि संस्थाले पालिकाबाट अनुमति नलिई त्यस्तो सेवा सञ्चालन गर्न सक्ने छैन।

६. **प्रेषण गर्न पर्ने:** (१) ऐनको दफा ६ को उपदफा (१) बमोजिम स्वास्थ्य संस्थामा आएका विरामीलाई आवश्यक सबै उपचार प्रदान गर्न नसकिने अवस्था भएमा आफ्नो स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध भएसम्मको उपचार तत्काल प्रदान गरी थप उपचारको लागि त्यस्तो थप उपचार प्राप्त हुन सक्ने स्वास्थ्य संस्थामा प्रेषण पूर्ण सहित तत्काल प्रेषण गर्नु पर्नेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम प्रेषण गर्दा सबैभन्दा नजिक वा पायक पर्ने स्वास्थ्य संस्थामा गर्न पर्नेछ।

(३) उपनियम (१) र (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि स्वास्थ्य संस्थाले विरामी वा निजको संरक्षक वा निजलाई उपचारको लागि स्वास्थ्य संस्थामा ल्याउन व्यक्तिको लिखित सहमतिमा निजले इच्छाएको स्वास्थ्य संस्थामा प्रेषण गर्न सक्ने छ।

(४) कुनै विरामी वा निजको संरक्षक वा निजलाई उपचारको लागि स्वास्थ्य संस्थामा ल्याउन व्यक्तिले अर्को स्वास्थ्य संस्थामा प्रेषण हुन नचाहेमा थप उपचारका लागि अन्य स्वास्थ्य संस्थामा प्रेषण गर्नपर्ने कारण बारे यथासंभव सम्झाउनु पर्नेछ। त्यसरी सम्झाउदा पनि प्रेषण हुन नचाहेमा निजको लिखित सहमति लिई आफ्नो स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध भएसम्मको उपचारको व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ।

(५) यस नियम बमोजिम प्रेषण गर्दा सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थाले आफैले उपलब्ध गराएको उपचार पद्धति समेत प्रेषण पूर्णमा खुलाउन पर्नेछ।

(६) यस नियम बमोजिम आफ्नो स्वास्थ्य संस्थामा प्रेषण लिई आएका विरामीको रोगको गाम्भीर्यताका आधारमा प्राथमिकता दिई उपचार गर्नु पर्नेछ।

(७) उपनियम (१) बमोजिम प्रेषण लिई आएको विरामीको उपचार गरिसकेपछि प्रेषण गर्न स्वास्थ्य संस्थालाई आफैले उपलब्ध गराएको उपचार पद्धति समेत प्रेषण पूर्णमा खुलाई पृष्ठपोषण दिन पर्नेछ।

(८) प्रेषण गर्न स्वास्थ्य संस्थाले प्रेषण गरिएका विरामीको विवरणण अद्यावधिक रूपमा राख्न पर्नेछ।

७. **सुसुचित सहमति लिन पर्ने सेवाहरू:** (१) स्वास्थ्य संस्थाले अनुसूची-५ मा उल्लेख भए बमोजिमका सेवा उपलब्ध गराउँदा सेवाग्राहीको लिखित रूपमा सुसुचित सहमति लिनु पर्नेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम स्वास्थ्य संस्थाले सुसुचित सहमति लिदा विरामीलाई गरिने उपचार र सोको पद्धतिको बारेमा जानकारी गराउनु पर्नेछ।

८. डिस्चार्ज (बहिर्गमन) सारांसः स्वास्थ्य संस्थाले आफ्नो स्वास्थ्य संस्थामा भर्ना लिई उपचार गराईरहेका विरामीलाई डिस्चार्ज गर्दा अनुसूची-६ बमोजिमको डिस्चार्ज (बहिर्गमन) सारांस दिनु पर्नेछ।

परिच्छेद-३

स्वास्थ्य संस्थाको तहगत संरचना, सेवाको प्रकार तथा मापदण्ड

९. स्वास्थ्य संस्थाको तहगत संरचनाः (१) आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, शहरी स्वास्थ्य केन्द्र र स्वास्थ्य चौकीको तहगत संरचना अनुसूची-७ बमोजिम हुनेछ।
(२) अनुसूची-७ बमोजिमका स्वास्थ्य संस्थाको भौतिक क्षमता तथा सुविधा, जनशक्ति, प्रयोगशाला तथा अन्य मापदण्ड तोकेबमोजिम हुनेछ।
१०. स्वास्थ्य संस्थाले उपलब्ध गराउन पर्ने स्वास्थ्य सेवाः अनुसूची-७ बमोजिमका स्वास्थ्य संस्थाले सोही अनुसूचीमा उल्लेख भए बमोजिमका स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।
११. स्वास्थ्य संस्था सञ्चालनको मापदण्डः प्रत्येक स्वास्थ्य संस्थाले अनुसूची-८ मा उल्लेख भए बमोजिमका विषयमा तोके बमोजिमको मापदण्ड पूरा गरी स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन गर्नु पर्नेछ।

परिच्छेद-४

स्वास्थ्य संस्थाको इजाजतपत्र तथा नवीकरण

१२. इजाजतपत्र लिनु पर्नेः (१) कसैले पनि इजाजतपत्र नलिई निजी, गैहसरकारी, सहकारी वा गैहनाफामूलक सामुदायिक स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन गर्न वा त्यस्तो संस्थाबाट स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउन हुँदैन।
(२) अनुसूची-९ बमोजिमका स्वास्थ्य संस्थाको लागि पालिकाबाट इजाजतपत्र लिनु पर्नेछ।
(३) यो नियमावली प्रारम्भ हुँदाका बखत इजाजतपत्र नलिई सञ्चालनमा रहेका निजी, गैहसरकारी, सहकारी वा गैहनाफामूलक सामुदायिक स्वास्थ्य संस्थाले यो नियमावली प्रारम्भ भएको मितिले तीन महिना भित्र इजाजतपत्र को लागि निवेदन दिनु पर्नेछ।
(४) उपनियम (२) वा (३) बमोजिम इजाजतपत्र लिन चाहने स्वास्थ्य संस्थाले अनुसूची-१० बमोजिमको ढाँचामा पालिकामा निवेदन दिन पर्नेछ।
(५) उपनियम (४) बमोजिम निवेदन परेमा पालिकाले निवेदन दिने स्वास्थ्य संस्थाले अनुसूची-८ को क्षेत्रभित्र रही अनुसूची-१४(क),(ख),(ग) मा उल्लेख भए बमोजिमको न्यूनतम मापदण्ड पूरा गरे नगरेको जाँचबुझ गरी वा गराई मापदण्ड पूरा गरेको पाइएमा प्राविधिक समितिको सिफारिसमा पालिकाले अनुसूची-११ मा उल्लेख भए बमोजिमको ढाँचामा इजाजतपत्र दिन सक्ने छ।
(६) उपनियम (५) बमोजिम इजाजतपत्र दिँदा पालिकाले स्वास्थ्य संस्था तथा सेवा सञ्चालन सम्बन्धमा आवश्यक शर्त तोक्न सक्ने छ र त्यस्तो शर्तको पालना गर्नु सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थाको कर्तव्य हुनेछ।
(७) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि यो नियमावली प्रारम्भ हुँदाका बखत कुनै निकायबाट अनुमति लिई सञ्चालनमा रहेका स्वास्थ्य संस्थाले नियम ९ बमोजिमको मापदण्ड वा नियम ११ बमोजिमको सञ्चालनको मापदण्ड पूरा गर्न समय माग गरेमा पालिकाले त्यस्तो स्वास्थ्य संस्थालाई औचित्य हेरी बढीमा छ महिनाको समयावधि थप गर्न सक्ने छ। सो अवधि भित्र इजाजतपत्र नलिने स्वास्थ्य संस्थाको अनुमति स्वतः खारेज हुनेछ। यसरी खारेज भएपछि त्यस्तो स्वास्थ्य संस्थाको सम्पत्ती तथा दायित्व प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ।

(८) इजाजतपत्र लिएको कुनै स्वास्थ्य संस्थाले सो भन्दा माथिल्लो तहको स्वास्थ्य संस्थाको मापदण्ड पूरा गरी सो बमोजिमको स्वास्थ्य संस्थाको इजाजतपत्र लिन चाहेमामा सोही तहको स्वास्थ्य संस्थाको इजाजतपत्र लिन पर्नेछ ।

(९) यस नियममा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि स्वास्थ्य संस्थालाई ग्रेडिङ (जस्तै: क, ख, ग वा A, B, C) गर्ने प्रयोजनका लागि छुट्टै थप मापदण्ड निर्माण गरी लागू गर्न सक्नेछ ।

(१०) यस नियममा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि प्रथम पटकको लागि इजाजत दिँदा १ वर्षको सञ्चालन अनुमति प्रदान गरिनेछ ।

१३. इजाजतपत्र को नवीकरण: (१) नियम १२ बमोजिम जारी भएको इजाजतपत्र प्रत्येक पाँच वर्षमा पालिकाबाट नवीकरण गराउनु पर्नेछ । तर अनुसूची-१४ अनुसार सम्बन्धित संस्थाले मापदण्ड पूरा गरेको नपाइएमा प्राविधिक समितिको सिफारिसमा १ वर्षदिखि ५ वर्षसम्म उपयुक्तताको आधारमा नवीकरण गर्न सकिनेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम इजाजतपत्र नवीकरण गर्न स्वास्थ्य संस्थाले इजाजतपत्रको अवधि समाप्त हुनु भन्दा कम्तीमा तीन महिना अगावै अनुसूची-१२ बमोजिमको ढाँचामा सोही अनुसूचीमा उल्लेख भए बमोजिमका विवरण तथा कागजात संलग्न गरी निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम नवीकरण को लागि निवेदन दिएकोमा पालिकाले आवश्यक जाँचबुझ गरी वा गराई अनुसूची-८ मा उल्लेख भए बमोजिमको मापदण्ड बमोजिम स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन गरेको पाइएमा इजाजतपत्र को अवधि सकिनु अगावै इजाजतपत्र नवीकरण गरी दिनु पर्नेछ ।

(४) इजाजतपत्र नयाँ लिदा र नवीकरण गर्दा अनुसूची-१३ अनुसारको शुल्क पालिकामा बुझाउनुपर्नेछ ।

(५) उपनियम (१) बमोजिम अनुसूची-१२ को ढाँचामा इजाजत नवीकरणका लागि निवेदन पेश भएमा देहाय अनुसार थप विलम्ब शुल्क लिई इजाजत नवीकरण प्रकृया अगाडि बढाइनेछ ।

(क) इजाजत पूरा भएको ३० दिन भित्र निवेदन पेश भएमा तोकिएको सेवा शुल्कको २५%

(ख) इजाजत पूरा भएको ३१-५९ दिन भित्र निवेदन पेश भएमा तोकिएको सेवा शुल्कको ५०%

(ग) इजाजत पूरा भएको ६०-८९ दिन भित्र निवेदन पेश भएमा तोकिएको सेवा शुल्कको ७५%

(घ) इजाजत पूरा भएको ९० दिन पछि निवेदन पेश भएमा तोकिएको सेवा शुल्कको १००%

(ङ) इजाजत पूरा भएको १ वर्ष भन्दा माथि जतिसुकै समय भए पनि तोकिएको सेवा शुल्कको २००%

परिच्छेद-५

स्वास्थ्य संस्थाको अनुगमन तथा नियमन

१४. स्वास्थ्य संस्थाको अनुगमन तथा नियमन: (१) स्वास्थ्य संस्थाले ऐन तथा नियम ११ को सञ्चालन मापदण्ड बमोजिम स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन गरे वा नगरेको वा सेवा प्रदान गरे वा नगरेको सम्बन्धमा पालिकाबाट अनुगमन तथा नियमन गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम अनुगमन तथा नियमन गर्ने प्रयोजनको लागि पालिकाले निरीक्षक तोक्न सक्ने छ । यसरी निरीक्षक तोक्दा स्वास्थ्य सेवासँग सम्बन्धित क्षेत्रमा योग्यता वा अनुभव प्राप्त व्यक्तिहरु मध्येबाट तोक्नु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (१) बमोजिम अनुगमन तथा नियमन गर्न जाँदा जुनसुकै उपचार पद्धतिको

क्लिनिकको लागि अनुसूची-१४"क", प्रयोगशालाको लागि अनुसूची-१४ "ख" र अस्पतालको लागि अनुसूची-१४"ग" अनुसारको फारम प्रयोग गर्नुपर्नेछ।

१५. स्वमूल्याङ्कन प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्ने: प्रत्येक स्वास्थ्य संस्थाले आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितिले एक महिनाभित्र पालिका समक्ष अनुसूची-१४"क", "ख", "ग" बमोजिमको मापदण्डबमोजिम स्वमूल्याङ्कन प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ।

१६. मापदण्ड बमोजिम गर्न लगाउने: निरीक्षकले अनुगमनको क्रममा वा नियम १५ बमोजिमको स्वमूल्याङ्कन प्रतिवेदनको आधारमा कुनै स्वास्थ्य संस्थाले मापदण्ड बमोजिम स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन नगरेको वा सेवा प्रदान नगरेको पाइएमा सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थालाई मापदण्ड बमोजिम गर्न आदेश दिन सक्ने छ।

१७. कारबाहीको लागि लेखी पठाउने: (१) नियम १४ बमोजिम अनुगमन वा नियमनको क्रममा कुनै स्वास्थ्य संस्थाले ऐन तथा यस नियमावली बमोजिमको मापदण्ड पूरा नगरेको वा मापदण्ड बमोजिम सेवा सञ्चालन नगरेको पाइएमा निरीक्षकले गुणस्तर तथा मापदण्ड कायम गर्न लगाउन वा कारबाहीको लागि प्राविधिक समितिमा लेखी पठाउनु पर्नेछ।

(२) उपनियम नियम (१) बमोजिम प्राप्त प्रतिवेदनको आधारमा प्राविधिक समिति समेतको सिफारिसमा पालिकाले स्वास्थ्य संस्थाको अनुमति स्थगन गर्न वा अनुमति खारेज गर्न सक्नेछ।

(३) तोकिएको समयमा स्वास्थ्य संस्थाले नविकरण गराउन असफल भएमा सञ्चालन अनुमति स्वतः खारेज हुनेछ।

परिच्छेद-६

कोष सम्बन्धी व्यवस्था

१८. स्वास्थ्य कोषको स्थापना र सञ्चालन: (१) ऐनको दफा २८ बमोजिम एउटा स्वास्थ्य कोषको स्थापना हुनेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको स्वास्थ्य कोषको सञ्चालन पालिकाले गर्नेछ।

(३) स्वास्थ्य कोषको रकम आधारभूत स्वास्थ्य सेवा, औषधि उपकरण खरिद, विपन्न र असहाय उपचार कार्यक्रम तथा स्वास्थ्य बीमा जस्ता जनस्वास्थ्य सम्बन्धी स्वीकृत कार्यक्रममा खर्च गरिनेछ।

(४) स्वास्थ्य कोषको सञ्चालन सम्बन्धी अन्य व्यवस्था पालिकाले तोक बमोजिम हुनेछ।

१९. आकस्मिक स्वास्थ्य उपचार कोषको स्थापना र सञ्चालन: (१) ऐनको दफा ३३ बमोजिम पालिकामा आकस्मिक स्वास्थ्य उपचार कोषको स्थापना हुनेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको कोषमा देहाय बमोजिमको रकम रहनेछ:-

(क) संघीय सरकारबाट प्राप्त रकम,

(ख) प्रदेश सरकारले उपलब्ध गराएको रकम,

(ग) कुनै व्यक्ति, गैह्रसरकारी तथा निजी संघसंस्थाबाट प्राप्त रकम,

(घ) संघीय सरकारको सहमतीमा विदेशी संस्था, सरकार वा अन्तराष्ट्रिय संस्थाबाट प्राप्त रकम।

(३) उपनियम (१) बमोजिम स्थापना भएको कोषको सञ्चालन पालिकाले तोकेबमोजिम हुनेछ।

परिच्छेद-७

सञ्चार सेवा, शव परीक्षण तथा एम्बुलेन्स र शववाहन

२०. रक्तसञ्चार सेवा सञ्चालन गर्न इजाजत लिनुपर्ने: रक्तसञ्चार सेवा सञ्चालन गर्न चाहने संस्थाले संघीय सरकारबाट अनुमति लिनुपर्नेछ।
२१. शव परीक्षण: शव परीक्षण गर्न चिकित्सकले मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता, २०७४ को अनुसूची-१५ बमोजिमको ढाँचामा शव परीक्षण गर्नु पर्नेछ।
२२. वेबारिस शवको प्रयोग: कुनै अध्ययन अनुसन्धान गर्ने संस्थाले ऐनको दफा ३६ को उपदफा (२) बमोजिम वेबारिस शवको अध्ययन वा अनुसन्धान गर्न चाहेमामा संघीय सरकारको अनुमति लिनुपर्नेछ।
२३. एम्बुलेन्स तथा शववाहन सेवा: (१) संघीय सरकारले तयार गरेको निर्देशिका बमोजिम हुनेगरी पालिका वा पालिका अन्तर्गतका स्वास्थ्य संस्था वा पालिकाबाट स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन इजाजत लिएकाले एम्बुलेन्स तथा शववाहन सेवा सञ्चालन गर्न सक्ने छन्।
(२) उपनियम (१) बमोजिमको स्वास्थ्य संस्थाले पालिकाले तोकेबमोजिमको एम्बुलेन्स तथा शववाहन सेवा सञ्चालन सम्बन्धी मापदण्ड पूरा गर्नु पर्नेछ।
२४. मानव मृत्युको कारण पहिचान: (१) स्वास्थ्य संस्थाले आफ्नो स्वास्थ्य संस्थामा उपचार गराइरहको अवस्थामा कसैको मृत्यु भएमा त्यस्तो मृत्युको कारण पहिचान गर्न पर्नेछ।
(२) उपनियम (१) बमोजिम मृत्युको कारण पहिचान गर्न स्वास्थ्य संस्थाले विशेषज्ञको राय, परामर्श तथा प्रतिवेदन लिन सक्ने छ।
(३) उपनियम (२) बमोजिमको प्रतिवेदन समेतको आधारमा पहिचान गरिएको मृत्युको कारण समेतको लिखित अभिलेख सम्बन्धित संस्थाले राख्नु पर्नेछ।

परिच्छेद-८

जनस्वास्थ्यको संरक्षण र प्रवर्द्धन तथा आपतकालीन स्वास्थ्य सेवा र सङ्क्रमणको रोकथाम

२५. खानेपानी, सरसफाई तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन: प्रत्येक स्वास्थ्य संस्थाले नियम ११ बमोजिम तोकिएको खानेपानी, सरसफाई तथा फोहोरमैला सम्बन्धी मापदण्ड पूरा गर्नु पर्नेछ।
२६. लक्षित समूहका लागि विशेष सामाजिक सुरक्षा तथा अन्य कार्यक्रम: (१) ऐनको दफा ४७ को उपदफा (१) बमोजिमको लक्षित समूहका लागि दिइने स्वास्थ्य सेवा, सुविधा तथा प्रक्रिया पालिकाले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।
(२) उपनियम (१) बमोजिम लक्षित समूहका लागि निर्धारण गरिएको स्वास्थ्य सेवा तथा सुविधा स्वास्थ्य संस्था मार्फत उपलब्ध गराइनेछ।
(३) उपनियम (२) को प्रयोजनको लागि प्रदेश सरकार तथा संघीय सरकारको समेत आवश्यक सहयोग लिइनेछ।
२७. आपतकालीन स्वास्थ्य सेवाको व्यवस्थापन: (१) ऐनको दफा ४८ को उपदफा (१) बमोजिमको आपतकालीन अवस्थामा तत्काल स्वास्थ्य सेवाको व्यवस्थापनका लागि पालिकाले संघीय सरकार र प्रदेश सरकारसँग आवश्यक समन्वय गरी प्रतिकार्य टोली र आपतकालीन चिकित्सकीय समूह परिचालन गर्नेछ।
(२) उपनियम (१) बमोजिमको द्रुत प्रतिकार्य टोली र आपतकालीन चिकित्सकीय समूहको काम, कर्तव्य, अधिकार तथा कार्यविधि पालिकाले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

(३) आपतकालीन उपचारका लागि सरकारी, गैहसरकारी, निजी, सहकारी, गैहनाफामूलक सामुदायिक अस्पताल तथा अन्य स्वास्थ्य संस्थाले आफ्नो संस्थामा पर्याप्त पूर्वाधार तथा सुविधाको व्यवस्था गरी आपतकालीन स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ।

(४) सङ्क्रामक रोगको महामारी, कीट, शुष्म जीव आतङ्क, आकस्मिक वा अप्रत्यासित कारणबाट विपद्को अवस्था सृजना भएमा ऐनको दफा ४८ को उपदफा (४) बमोजिम पालिकाले आवश्यक आदेश जारी गरी जनस्वास्थ्य विपद् अवस्था घोषणा गर्न सक्ने छ।

(५) उपनियम (४) बमोजिम जनस्वास्थ्य विपद् अवस्था घोषणा भएमा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार वा स्थानीय तहले जुनसुकै बखत गैहसरकारी, निजी, सहकारी, गैह नाफामूलक सामुदायिक अस्पताल वा अन्य स्वास्थ्य संस्थालाई आवश्यक निर्देशन दिन, सञ्चालन गर्न, त्यस्तो स्वास्थ्य संस्थाबाट सम्बन्धित स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गर्न लगाउन, स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीलाई परिचालन गर्न वा त्यस्तो स्वास्थ्य संस्था नियन्त्रणमा लिई सञ्चालन गर्न वा गराउन सक्ने छ।

(६) उपनियम (५) बमोजिम कुनै स्वास्थ्य संस्थालाई नियन्त्रणमा लिएकोमा त्यस्तो स्वास्थ्य संस्थाको सञ्चालन पालिकाले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

(७) यस नियम बमोजिम आपतकालिन स्वास्थ्य सेवा व्यवस्थापन गर्न वा जनस्वास्थ्य विपद्को अवस्थामा सम्बन्धित सरकार वा तहले कुनै पनि स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीलाई आवश्यकता अनुसारको स्वास्थ्य संस्था वा क्षेत्रमा खटाउन सक्ने छ।

(८) पालिकाले उपनियम (४) बमोजिम जनस्वास्थ्य विपद् अवस्था घोषणा गरेकोमा पालिकामा उपलब्ध स्वास्थ्यकर्मी नपुग भएमा पालिकाले प्रदेश तथा संघीय सरकारसँग थप स्वास्थ्यकर्मी माग गर्न सक्ने छ र त्यसरी माग भएमा संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकारले आफू अन्तर्गत कार्यरत जनशक्तिलाई त्यस्तो जनस्वास्थ्य विपद् क्षेत्रमा खटाउनेछ।

(९) यस नियममा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि उपनियम (४) बमोजिमको अवस्था नरहेमा पालिकाले आवश्यक आदेश जारी गरी जुनसुकै बखत त्यस्तो जनस्वास्थ्य विपद् अवस्था घोषणा फिर्ता लिन सक्ने छ।

२८. सङ्क्रामक रोगको व्यवस्थापन: (१) सङ्क्रामक रोगको विरामी पहिचान भएमा सम्बन्धित व्यक्तिले सोको जानकारी तत्काल पालिका वा नजीकको स्वास्थ्य संस्थालाई दिनु पर्नेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम जानकारी प्राप्त भएकोमा सङ्क्रामक रोगको रोकथामको लागि पालिकाबाट मात्र संभव नहुने भएमा संघीय सरकार र प्रदेश सरकारबाट तत्काल द्रुत प्रतिकार्य टोली माग गरी रोग नियन्त्रण गर्नु पर्नेछ।

(३) सङ्क्रामक रोगको रोकथामको लागि पालिकाले देहाय बमोजिम गर्न सक्ने छ:

(क) स्वास्थ्य संस्था तथा स्वास्थ्यकर्मी परिचालन गर्न,

(ख) सङ्क्रामक रोगको उपचारको लागि छुट्टै डेडिकेटेड अस्पताल तोक्न,

(ग) सार्वजनिक भवन तथा स्थल प्रयोग गर्न,

(घ) सङ्क्रामक रोग लागेको वा रोग लागेको शंका लागेको व्यक्तिको रोगको आन्वेषण गर्न,

(ङ) सङ्क्रमणको स्रोतबाट नमुना सङ्कलन गर्न वा नष्ट गर्न,

- (च) सङ्क्रमित व्यक्तिलाई खोप लगाउन तथा अन्य उपचार गर्न,
- (छ) सङ्क्रमण हुन सक्ने संभावित व्यक्तिहरूलाई क्वारेण्टिनमा राख्न,
- (ज) कुनै विशेष ठाउँमा निश्चित समयको लागि छुट्टै (आइसोलसन) राखी उपचार गर्न।

(४) उपनियम (३) को खण्ड (घ), (ङ), (च), (छ) र (ज) बमोजिमको अवस्थामा नियम ७ बमोजिम सम्बन्धित व्यक्तिको सुसुचित सहमिति आवश्यक पर्ने छैन।

(५) सङ्क्रामक रोगको प्रकोपको प्रकृति, लक्षण, रोकथाम र नियन्त्रण तथा अन्य आवश्यक सूचनाहरू पालिकाले समय समयमा सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरी जानकारी गराउनु पर्नेछ।

(६) सङ्क्रामक रोगको रोकथाम, नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन गर्न पालिकाले सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरी आवश्यकता अनुसार आदेश जारी गर्न सक्ने छ र त्यस्तो आदेशको पालना गर्नु सम्बन्धित सबैको कर्तव्य हुनेछ।

(७) स्वास्थ्यकर्मी तथा कर्मचारीलाई उपचारको क्रममा सङ्क्रमण हुनबाट रोक्न वा अन्य कुनै कारणबाट रोगको सङ्क्रमण हुन नदिन सरकारी स्वास्थ्य संस्थाको हकमा सम्बन्धित संस्थाको प्रमुखले र अन्य स्वास्थ्य संस्थाको हकमा व्यवस्थापकले देहाय बमोजिमको उपाय अवलम्बन गर्नु पर्नेछ:-

- (क) स्वास्थ्यकर्मी तथा विरामीको सम्पर्कमा आउने सबै कर्मचारीलाई रोगको सङ्क्रमण रोकथामको लागि आवश्यक खोप दिन,
- (ख) सङ्क्रामक रोगको जैविक नमुना सङ्कलन र परीक्षणको काम गर्ने व्यक्तिलाई सङ्क्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रणका उपाय अनिवार्य रूपमा अवलम्बन गर्न,
- (ग) विकिरणयुक्त उपकरणमा काम गर्ने कर्मचारीलाई विकिरण रोक्ने सामग्री तथा संरचना उपलब्ध गराउन,
- (घ) गर्भवती स्वास्थ्यकर्मीलाई विकिरणयुक्त तथा कुनै खास सङ्क्रमण वा जोखिमयुक्त कार्यमा नलगाउन,
- (ङ) कुनै खास सङ्क्रमण वा जोखिमबाट कर्मचारीलाई जोगाउन व्यक्तिगत सुरक्षाका साधन तथा कुनै खास उपाय अवलम्बन गर्नु पर्ने भए सोको प्रबन्ध गर्न।

परिच्छेद-९

विविध

२९. उजुरी गर्न सक्ने: (१) ऐनको दफा १८ बमोजिम उपचारको क्रममा कुनै विरामीको स्वास्थ्यमा थप जटिलता देखा परेमा वा उपचारको प्रक्रियामा निजलाई कुनै आशंका भएमा सोही व्यहोरा खुलाई देहायका पदाधिकारी समक्ष विरामी वा संरक्षक वा निजलाई उपचार गराउन ल्याउन व्यक्तिले लिखित रूपमा उजुरी गर्न सक्ने छ:-

- (क) स्वास्थ्य संस्थाको प्रमुख बाहेकका अन्य स्वास्थ्यकर्मीले उपचार गरेको भए सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थाको प्रमुख समक्ष,
- (ख) स्वास्थ्य संस्थाको प्रमुखले उपचार गरेको भए पालिकाको जनस्वास्थ्य शाखा प्रमुख समक्ष।

(२) उपनियम (१) बमोजिम उजुरी परकोमा सम्बन्धित अधिकारीले तत्काल सम्बन्धित

स्वास्थ्यकर्मी वा स्वास्थ्य प्रमुखसँग बुझी आवश्यक जाँचबुझ गर्नु पर्नेछ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम जाँचबुझ गर्दा उजुरीमा उल्लेख भएको व्यहोरा साँचो देखिएमा उपनियम (१) बमोजिमको अधिकारीले त्यस्तो विरामीको उपचारको लागि कुनै अर्को स्वास्थ्य संस्था वा स्वास्थ्यकर्मी समक्ष वा सोही स्वास्थ्य संस्थाको अर्को स्वास्थ्यकर्मी समक्ष उपचारको लागि पठाउन सक्ने छ।

(४) उपनियम (२) बमोजिमको जाँचबुझको क्रममा ऐन वा यस नियमावली विपरीतको काम भए गरेको देखिएमा उपनियम (१) बमोजिमको अधिकारीले त्यस्तो स्वास्थ्यकर्मी वा स्वास्थ्य प्रमुखलाई कारबाहीको लागि सम्बन्धित निकाय समक्ष लेखी पठाउनु पर्नेछ।

३०. निर्णय गर्ने अधिकार: ऐनको दफा १४ को उपदफा (२) को प्रयोजनको लागि जनस्वास्थ्यमा गम्भीर असर पर्ने वा नपर्ने विषयमा निर्णय गर्ने अधिकार सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थाको प्रमुखलाई हुनेछ।

३१. क्षतिपूर्तिको निर्धारण: ऐनको दफा ५७ को उपदफा (२) बमोजिम मर्का पर्न गएको पक्षलाई कसुरदारबाट भराइने क्षतिपूर्ति निर्धारणका आधार तथा अन्य व्यवस्था अपराध पीडितलाई क्षतिपूर्ति दिने सम्बन्धी प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ।

३२. औषधिको भण्डारण तथा बिक्री वितरण: (१) औषधि बिक्रेताले प्रचलित कानून बमोजिम औषधिको भण्डारण गर्नु पर्नेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम औषधि भण्डारण गर्दा त्यस्तो औषधिको गुणस्तर कायम रहने प्रबन्ध मिलाउनु पर्नेछ।

३३. अभिलेख राख्ने: स्वास्थ्य संस्थाले आफ्नो स्वास्थ्य संस्थाबाट सेवा लिएका सेवाग्राहीको व्यक्तिगत विवरण, स्वास्थ्य सम्बन्धी अवस्था, निदान तथा उपचारसँग सम्बन्धित विवरणको छुट्टाछुट्टै अभिलेख बनाई राख्नु पर्नेछ।

३४. अनुसूचीमा हेरफेर वा थपघट: पालिकाले राजपत्रमा सूचना प्रकाशित गरी अनुसूचीमा आवश्यक हेरफेर वा थपघट गर्न सक्ने छ।

अनुसूची-१
(नियम ३ सँग सम्बन्धित)
आधारभूत स्वास्थ्य सेवा

(१) खोप सेवा:

बालबालिकाको लागि खोप सेवा	बि.सि.जी.(BCG), पोलियो खोप (Injectable and Oral), निमोकोकल (Pneumococcal), डि.पि.टी. (DPT), हिब (Hib), हेपाटाइटीस बी. (Hepatitis B), दादुरा-रुबेला (Measles-Rubella), जापनिज इन्सेफलाइटिस (Japanese encephalitis), रोटा भाइरसको खोप
गर्भवती महिला तथा प्रजनन उमेरका महिलाको लागि खोप	धनुषटङ्कार तथा भ्यागुते रोग विरुद्ध खोप (Tetanus and diphtheria/ Td vaccine), Human Papillomavirus (HPV) vaccines

(२) एकीकृत नवजात शिशु तथा बालरोग व्यवस्थापन, पोषण सेवा, गर्भवती, प्रसव तथा सुत्केरी सेवा, परिवार नियोजन, गर्भपतन तथा प्रजनन स्वास्थ्य जस्ता मातृ, नवजात शिशु तथा बाल स्वास्थ्य सेवा:

(क) नवजात शिशु तथा बालरोग व्यवस्थापन:

नवजात शिशु तथा बालरोग व्यवस्थापन सेवा	<u>दुई महिनासम्मको शिशुको स्याहार तथा उपचार</u> देहाय बमोजिमका अवस्था भएका नवजात शिशुहरुको स्तरीय उपचार पद्धति अनुसार आधारभूत सेवा प्रदान गर्नु पर्ने:- • नवजात सङ्क्रमण (neonatal sepsis) • निस्सासिएको नवजात शिशु (Birth asphyxia) • शिताङ्ग (hypothermia) • कमलपित्त (jaundice) • कम जन्मतौल (Low birth weight) • समय नपुगी जन्मेका (Premature birth) • स्तनपान तथा खुवाउने सम्बन्धी समस्या (Feeding Problems) • नाभी सम्बन्धी समस्या • रगतमा ग्लुकोजको कमी • जन्मजात विकलाङ्गता (Birth defect) <u>दुई महिनादेखि पाँच बर्षसम्मका बालबालिकाको स्याहार तथा उपचार</u> देहाय बमोजिमको अवस्थामा प्रचलित उपचार पद्धति अनुसार आधारभूत सेवाहरु प्रदान गर्नु पर्ने: शीघ्र श्वासप्रश्वास सङ्क्रमण निमोनिया (pneumonia) औलो झाडापखाला
---------------------------------------	---

	दादरा कुपोषण कानको सङ्क्रमण
--	-----------------------------------

(ख) पोषण सेवा:

पोषण (Nutrition) सम्बन्धी सेवा	पोषण परामर्श तथा कुपोषणको व्यवस्थापन <u>पोषण परामर्श:</u> गर्भवती महिलालाई पोषण परामर्श, आमाको स्तनपान गराउने लगायत बालबालिकाका लागि पोषण परामर्श ।
	आहार विविधिकरण (Dietary diversification) परामर्श सेवा र प्रदर्शन ।
	शीघ्र कुपोषणको प्रचलित उपचार पद्धति अनुसार निदान र व्यवस्थापन ।
	जटिल शीघ्र कुपोषणको प्रचलित उपचार पद्धति अनुसार निदान र प्रेषण
	<u>शुष्क पोषण पूरकता (Micronutrient supplementation):</u> पाँच वर्ष मुनिका बालबालिकाको लागि भिटामिन ए क्याप्सुल । गर्भवती महिलाका लागि आइरन चक्री । सुत्केरी महिलाका लागि आइरन चक्री ।
	बाह्र महिनादेखि उनन्साठी महिनासम्मका बालबालिका तथा स्कुल जाने बालबालिकाको लागि (विद्यालय मार्फत) : जुकाको औषधि । <u>गर्भवती महिलाका लागि जुकाको औषधि ।</u>
	दुई वर्ष मुनिका बालबालिकाका लागि: वृद्धि अनुगमन तथा परामर्श । बी.एम.आई.(Body Mass Index) जाँच तथा परामर्श ।

(ग) गर्भवती, प्रसूती तथा सुत्केरी सेवा:

गर्भवती जाँच सेवा (Antenatal service)	सामान्य गर्भावस्थाको पहिचान, परामर्श, प्रचलित उपचार पद्धति अनुसार व्यवस्थापन र प्रेषण, उच्च जोखिम गर्भावस्थाको पहिचान, परामर्श, प्रचलित उपचार पद्धति अनुसार व्यवस्थापन र प्रेषण ।
प्रसव तथा सुत्केरी सेवा (Delivery Service)	सामान्य सुत्केरी सेवा परामर्श, जटिल सुत्केरीको पहिचान, व्यवस्थापन र प्रेषण सेवा, • सुत्केरी पश्चात प्रचलित उपचार पद्धति अनुसार व्यवस्थापन, • परिवार नियोजन सेवा तथा परामर्श, • प्रचलित उपचार पद्धति अनुसार तत्कालिन तथा आवश्यक नवजात सुत्केरी सेवा (Immediate and Essential New Born Care)

(घ) परिवार नियोजन, गर्भपतन सेवा, प्रजनन स्वास्थ्य समस्या तथा महिला क्यान्सर सम्बन्धी सेवा:

परिवार नियोजन (Family planning)	परिवार नियोजन परामर्श तथा सेवा: पुरुष कण्डम, गर्भ निरोधक चक्री (OCP), गर्भ निरोधक सुई, इम्प्लान्ट,
गर्भपतन सेवा (Abortion-related services)	सूचिकृत स्वास्थ्य संस्थाबाट सुरक्षित गर्भपतन सेवा, परामर्श तथा प्रेषण गर्भपतन पश्चात (Post-abortion) सेवा तथा आवश्यक परामर्श र परिवार नियोजन सेवा समेत

प्रजनन स्वास्थ्य समस्या (Reproductive health morbidity)	आड खस्ने समस्या (Utero-Vaginal prolapse): शीघ्र पहिचान (Early screening) तथा परामर्श प्रजनन फिस्टुला (Obstetric fistula): शीघ्र पहिचान (Early screening) तथा परामर्श र प्रेषण
महिला क्यान्सर (Cancer)	पाठघरको मुखको क्यान्सर: सामान्य जाँच, परामर्श तथा प्रेषण स्तन क्यान्सर : प्रारम्भिक जाँच, परामर्श तथा प्रेषण
किशोरावस्था मैत्री सेवा	किशोरसिशोरी मैत्री सूचना तथा परामर्श सेवा, स्वास्थ्य सेवा

(ड) सरुवा रोग सम्बन्धी सेवा:

एच. आई. भि / एड्स (HIV/AIDS)	परामर्श अवसरवादी सङ्क्रमण (Opportunistic infection)को व्यवस्थापन
क्षयरोग (Tuberculosis)	निदान तथा उपचार (पहिलो लाइनको औषधि)
औलो (Malaria)	निदान तथा उपचार
जनावरको टोकाइ (Animal)	जोखिम लेखाजोखा, लाक्षणिक उपचार, परामर्श तथा प्रेषण
कुष्ठ रोग (Leprosy)	निदान, उपचार तथा प्रेषण
कालाजार (Kala- azar)	परामर्श तथा प्रेषण
डेङ्गु (Dengue)	परामर्श तथा प्रेषण
फाइलारियनसिस (Filariasis)	परामर्श तथा प्रेषण
पाचन प्रणाली सम्बन्धी सङ्क्रमण (Gastrointestinal infections)	सामान्य झाडापखाला (Acute diarrhea): जल-वियोजन (Dehydration) को लेखाजोखा र उपचार आउँ (dysentery): प्रारम्भिक निदान (provisional diagnosis), उपचार र प्रेषण म्यादी ज्वरो (Typhoid): प्रारम्भिक निदान (provisional diagnosis) र लाक्षणिक उपचार तथा प्रेषण जुका तथा पाचन प्रणाली का अन्य परजीवी सङ्क्रमण : प्रारम्भिक निदान, उपचार
श्वास प्रश्वास प्रणाली सम्बन्धी सङ्क्रमण (Respiratory tract infections)	मौसमी इन्फ्लुएन्जा (Seasonal influenza): प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक उपचार तथा प्रेषण श्वासप्रश्वास नली सङ्क्रम (Sinusitis, Pharyngitis, tonsillitis, bronchitis, pneumonia): प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक उपचार तथा प्रेषण
विविराजन्य (Eruptive) रोग	दादुरा (Measles): प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक उपचार तथा प्रेषण ठेउला (Chickenpox): प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक उपचार तथा प्रेषण रुबेला (Rubella): प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक उपचार तथा प्रेषण
हाँडे (Mumps)	प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक उपचार तथा प्रेषण
छाला (Skin) तथा नरम तन्तु (Soft tissue) सङ्क्रमण	लुतो (Scabies): निदान र उपचार जुम्मा (Pediculosis): निदान र उपचार छालाको सङ्क्रमण (Cellulitis), पिलो (Abscess), फोडा (boil, furunculosis): निदान र उपचार तथा प्रेषण

	दाद (Ringworm) तथा अन्य ब्याक्टिरिया (Bacterial) र दुसीजन्य (Fungal) छाला रोगहरु : निदान र उपचार तथा प्रेषण
आँखा सम्बन्धी सङ्क्रमण (Eye infections)	आखाँमा सङ्क्रमण : प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक उपचार तथा प्रेषण नवजात शिशुको आँखा पाक्ने समस्या (Ophthalmia Neonatorum): प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक उपचार तथा प्रेषण
नाक र कानको सङ्क्रमण (Nose and ear infections)	कानमा सङ्क्रमण : प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक उपचार तथा प्रेषण नाकमा सङ्क्रमण : प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक उपचार तथा प्रेषण
मुख सम्बन्धी सङ्क्रमण (Oral infections)	मुख भित्रको सङ्क्रमण : प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक उपचार तथा प्रेषण मुखको घाउ : प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक उपचार तथा प्रेषण
प्रजनन तथा यौन रोग	तल्लो पेट दुखाइको (Lower abdominal Pain syndrome) : प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक उपचार, परामर्श तथा प्रेषण
	पिसाब नलीबाट पिप आउने समस्या (Urethral discharge syndrome) : प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक उपचार, परामर्श तथा प्रेषण
	योनीबाट प्रदर आउने समस्या (Vaginal discharge syndrome): प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक उपचार, परामर्श तथा प्रेषण
	योनी/लिङ्गमा घाउ आउने समस्या (Genital Ulcer syndrome) : प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक उपचार, परामर्श तथा प्रेषण
	अण्डकोषको थैली सुन्निने समस्या (Scrotal Swelling Syndrome): प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक उपचार, परामर्श तथा प्रेषण
	काँछको लिम्फग्रन्थी सुन्निने समस्या (Inguinal Bubo syndrome): प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक उपचार, परामर्श तथा प्रेषण
	मुत्र प्रणाली को सङ्क्रमण (Urinary Tract Infection): प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक उपचार, परामर्श तथा प्रेषण

(४) नसर्ने रोग तथा शारीरिक विकलाङ्गता सम्बन्धी सेवा:

उच्च रक्तचाप (Hypertension)	प्रारम्भिक जाँच तथा जोखिम पहिचान, आकस्मिक उपचार, परामर्श सेवा तथा प्रेषण उपचारको निरन्तरता
मधुमेह (Diabetes mellitus)	प्रारम्भिक जाँच तथा जोखिम पहिचान, परामर्श सेवा तथा प्रेषण उपचारको निरन्तरता
दीर्घकालीन अवरोधात्मक फोक्सोको रोग तथा दमको रोग [Chronic Obstructive Pulmonary Disease (COPD)]	प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक उपचार, परामर्श तथा प्रेषण आकस्मिक उपचार
हाडजोर्नी तथा मांसपेशीको दुखाई (Musculoskeletal pain)	प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक उपचार, परामर्श तथा प्रेषण
अम्लपित्त (Acid peptic disease)	प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक उपचार, परामर्श तथा प्रेषण

आँखा सम्बन्धी समस्या (Eye problems)	प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक उपचार, परामर्श तथा प्रेषण
कान सम्बन्धी समस्या (Ear problems)	प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक उपचार, परामर्श तथा प्रेषण
मख सम्बन्धी स्वास्थ्य समस्या (Oral health problems)	प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक उपचार, परामर्श तथा प्रेषण
अपाङ्गता (Disability)	प्रारम्भिक निदान, परामर्श तथा प्रेषण

(५) मानिसक रोग सम्बन्धी सेवा:

मानिसक स्वास्थ्य समस्या (Common mental health problems)	प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक उपचार, परामर्श तथा प्रेषण
मदिरा तथा लागू पदार्थ दुर्व्यसन (Alcohol and substance abuse)	लागू पदार्थ ,दुर्व्यसन: प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक उपचार, परामर्श तथा मदिरापानको लत (Alcoholism/dependancy) को जाँच र प्रारम्भिक व्यवस्थापन, प्रेरणादायी अन्तरक्रिया (Motivational interviewing), प्रेषण र परामर्श

(६) जेष्ठ नागरिक स्वास्थ्य सम्बन्धी सेवा:

जेष्ठ नागरिकको स्वास्थ्य समस्या (Geriatric health problem)	प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक उपचार, परामर्श तथा प्रेषण स्वास्थ्य प्रबर्द्धन सेवा Physiotherapy and rehabilitation पोषण
---	--

(७) सामान्य आकस्मिक अवस्थाका सेवा:

चोटपटक तथा घाउखटिरा	घाउ चोटको मलमपट्टी र आवश्यकता अनुसार प्रेषण र परामर्श
	काटेको ठाउँमा टाँका लगाउन र आवश्यकता अनुसार प्रेषण र परामर्श
	पिलो र फोडाको उपचार र आवश्यकता अनुसार प्रेषण र परामर्श
आकस्मिक अवस्थाको प्राथमिक व्यवस्थापन (Common emergency conditions)	आघात (shock): व्यवस्थापन तथा आवश्यकता अनुसार प्रेषण सेवा
	मुर्छित अवस्थाको लखाजोखा : प्रारम्भिक व्यवस्थापन र आवश्यकता अनुसार उपचार र प्रेषण
	कन्भल्सन (Convulsion): व्यवस्थापन तथा आवश्यकता अनुसार प्रेषण सेवा
	दुर्घटनाबाट गम्भीर घाइत विरामी: स्थिर बनाउने, आवश्यक व्यवस्थापन र प्रेषण
	हड्डी भाँचिएको (fracture) वा जोनी खस्कको (joint subluxation, dislocation) : स्थिर बनाउने, निदान, दुखाइको व्यवस्थापन र प्रेषण परामर्श
	पोलाई (Burn and scald) : प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक उपचार, परामर्श तथा
	विषादी सेवन : पेट सफा गर्न (Gastric lavage) लगायतका प्रारम्भिक व्यवस्थापन, उपलब्ध प्रति-विषादी (antidote) को प्रयोग तथा आवश्यकता अनुसार पानीमा डुबेको (Drowning) : प्रारम्भिक व्यवस्थापन र आवश्यकता अनुसार प्रेषण
आँखा ,नाक, कान, घाटीसँग सम्बन्धित आकस्मिक अवस्था (Eye and ENT -	घाँटीमा बाह्यपदार्थ (foreign body): प्राथमिक उपचार, परामर्श तथा प्रेषण
	आँखामा बाह्यपदार्थ (Foreign body) : प्राथमिक उपचार परामर्श तथा प्रेषण
	कान भित्र बाह्यपदार्थ (Foreign body): प्राथमिक उपचार परामर्श तथा प्रेषण

related common	नाकबाट रगत आउन समस्या (Epistaxis): प्राथमिक उपचार परामर्श तथा प्रेषण
सर्पदंश (snake bite)	प्राथमिक उपचार परामर्श तथा प्रेषण

(८) स्वास्थ्य प्रबर्द्धन सेवा:

स्वास्थ्य प्रबर्द्धन सेवा (Health promotion services)	जनचेतनामूलक सूचना तथा सञ्चार सामग्री / व्यवहार परिवर्तन सञ्चार तथा परामर्श सेवा
---	---

(९) आयुर्वेद तथा अन्य परम्परागत स्वास्थ्य सेवा:

आयुर्वेद	पूर्वपञ्चकर्म सेवा
	योग सेवा
	सतावरी (सुत्केरी आमाको लागि)
होमियोपेथिक	मुसा (थुजा) को निदान र उपचार
	छालाको एलर्जीको निदान र उपचार
	टन्सिलको निदान र उपचार
	अम्पलित्तको निदान र उपचार
	दुबीको निदान र उपचार
	हाडजोर्नीको समस्या (arthritis)

अनुसूची -२
नियम ४ को उपनियम (१) र (२) सँग सम्बन्धित
आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा

क्र.सं.	आकस्मिक स्वास्थ्य	स्वास्थ्य समस्याहरू	
१.	श्वासप्रश्वास सम्बन्धी	Acute Exacerbation of Chronic Obstructive Pulmonary Disease Acute Mountain Sickness Acute Pulmonary Embolism Acute Pulmonary Oedema Acute Respiratory Failure Acute Respiratory Distress Syndrome (ARDS) Aspiration Pneumonia Asthma	Decompression Syndrome Foreign Body in respiratory tract High Altitude Pulmonary Oedema (HAPE) Respiratory Acidosis Respiratory Alkalosis Ruptured diaphragm Status Asthmaticus Severe pneumonia Tension Pneumothorax Others
२.	मुटु सम्बन्धी	Cardiac Arrhythmias (e.g. Ventricular tachycardia, ventricular arrhythmias) Cardiac Tamponade Cardiogenic Shock Congestive Cardiac Failure (CCF) Heart Block Atrial Fibrillation	Infective Endocarditis Ischaemic Heart Diseases (e.g. Angina Pectoris, myocardial Infarction) Myocarditis Pericardial Effusion Pericarditis Others
३.	मस्तिष्क तथा नसा सम्बन्धी	Cerebrovascular Accident (CVA) Coma of any cause Encephalitis Encephalopathy (Hypoxic/ Hepatic/uremic)	Epilepsy Guillain Barre Syndrome High Altitude Cerebral Oedema (HACE) Meningitis Status Epilepticus Others

४.	पेट सम्बन्धी	Acute Appendicitis Acute Cholecystitis Acute Pancreatitis Intussusception Duodenal Perforation Erosive gastritis Foreign body in esophagus Fulminant hepatitis Gastric perforation Gastrointestinal Bleeding (upper & lower)	Intestinal Obstruction Intestinal Perforation Peritonitis Ruptured Esophagus Splenic rupture Strangulated and bstructed hernia Trauma to abdominal visceras Variceal Bleeding Others
५	मुत्र प्रणाली संग सम्बन्धित	Acute retention urine Hematuria Acute Pyelonephritis Pyonephrosis Acute renal failure	Metabolic acidosis and alkalosis Testicular Torsion Paraphimosis Ruptured bladder Others
६	प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी	Antepartum Hemorrhage Eclampsia Ectopic Rupture Obstructed Labour Post-partum hemorrhage Preeclampsia	Pregnancy Induced Hypertension Puerperal Sepsis Retention of Placenta Rupture Uterus Others
७.	हाडजोर्नी सम्बन्धी	Fractures- e.g. Femur fracture, spine fracture Compartment syndrome Lacerations	Bleeding Amputations Gangrene Others
८.	मेटाबोलिक एण्ड इण्डोक्राइनोलोजिकल सम्बन्धी	Adrenal Insufficiency Hypo/hyperkalemia Hypo/hyponatremia	Ketoacidosis Metabolic Alkalosis Metabolic Acidosis Others
९.	आँखा सम्बन्धी	Chemical burn Corneal ulcer Double vision	Foreign Body in eye Sudden vision loss Traumatic injury to eye Others
१०.	नाक, कान र घाँटी सम्बन्धी	Epistaxis Foreign body in Nose Choking	Acute epiglottitis Others
११.	पोलाई सम्बन्धी	Thermal burns Chemical burns	Electrical injuries Lightening injuries Others

१२.	मानिसक स्वास्थ्य सम्बन्धी	Acute Psychosis Alcohol intoxication Alcohol withdrawal syndrome Catatonic stupor Conversion Disorder Drug Toxicity Lithium Toxicity Delirium Tremens	Narcoleptic Malignant Syndrome Panic Attack Schizophrenia Suicidal attempt Transient Situational Disturbances Violent and aggressive behavior or over excitement Others
१३.	विषाक्तता र औषधिको ओभरडोज सम्बन्धी	Organophosphorus poisoning Mushroom poisoning Wild honey poisoning Datura poisoning	Paracetamol poisoning Zinc phosphide poisoning Aluminum phosphide poisoning Drug overdose Others
१४.	सर्पदंस/किराको टोकाई/जनावरको टोकाई सम्बन्धी	Snake bite Insect bite	Animal bite
१५.	बाल रोग सम्बन्धी	Acute abdomen Central cyanosis Coma (or seriously reduced level of consciousness) Diarrhoea with signs of dehydration Neonatal emergencies (e.g. trachaeo-esophageal fistula, Imperforated anus, pin hole meatus, neonatal sepsis)	Obstructed or absent breathing Severe respiratory distress Shock (cold extremities with capillary refill time > 3 second and weak and fast pulse) Seizures Rashes (Viral exanthems) Others
१६	सामान्य आकस्मिक अवस्थाका स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी		
	चोटपटक तथा घाउखटिरा	घाउ चोटको मलमपट्टी र आवश्यकता अनुसार प्रेषण र परामर्श	
		काटेको ठाउँमा टाँका लगाउन र आवश्यकता अनुसार प्रेषण र परामर्श	
		पिलो र फोडाको उपचार र आवश्यकता अनुसार प्रेषण र परामर्श	
	आकस्मिक अवस्थाको प्राथमिक व्यवस्थापन (Common	आघात (shock) : व्यवस्थापन तथा आवश्यकता अनुसार प्रेषण	
		मुखित अवस्थाको लखाजोखा : प्रारम्भिक व्यवस्थापन र आवश्यकता अनुसार उपचार र प्रेषण	
		कन्भल्जन (Convulsion): व्यवस्थापन तथा आवश्यकता अनुसार प्रेषण	

	emergency conditions)	दुर्घटनाबाट गम्भीर घाइत विरामी: स्थिर बनाउन, आवश्यक व्यवस्थापन र प्रेषण
		हड्डी भाँचिएको (fracture) वा जोनी खुस्कको (Joint subluxation, Dislocation): स्थिर बनाउने, निदान, दुखाइको व्यवस्थापन प्रेषण र
		पोलाई (Burn and scald): प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक उपचार, प्रेषण र परामर्श
		विषादी सेवन: पेट सफा गर्न (Gastric lavage) लगायतका प्रारम्भिक व्यवस्थापन, उपलब्ध प्रत-विषादी (Antidote) को प्रयोग तथा आवश्यकता अनुसार प्रेषण
		पानीमा डुबेको (Drowning) : प्रारम्भिक व्यवस्थापन र आवश्यकता अनुसार प्रेषण
	सर्पदंस (Snake bite)	प्राथमिक उपचार प्रेषण र परामर्श

अनुसूची-३
(नियम ५ को उपनियम (१) सँग सम्बन्धित)
विशेषज्ञ सेवा

१. जनरल फिजिसियन सेवा (Physician (Internal Medicine)),
२. जनरल सर्जरी सेवा (General Surgery),
३. स्त्रीरोग तथा प्रसुती सेवा (Gynaecology & Obstetrics),
४. बाल तथा शिशु सेवा (Paediatrics),
५. एनस्थेसियोलोजी सेवा (Anaesthesiology),
६. हाडजोर्नी सेवा (Orthopedics),
७. दन्त चिकित्सा सेवा (Dentistry),
८. नाक, कान, घाँटी सेवा (Ear, Nose and Throat),
९. चर्म तथा यौनरोग (Dermatology & Venerology),
१०. मानसिक रोग सेवा (Psychiatrics),
११. रेडिएसन ओन्कोलोजी सेवा (Radiation Oncology),
१२. रेडियोलोजी एण्ड इमेजिङ्ग सेवा (Radiology & Imaging),
१३. रेडियोथेरापी सेवा (Radiotherapy),
१४. अप्थाल्मोलोजी सेवा (Ophthalmology),
१५. प्याथोलोजी सेवा (Pathology),
 - Bio- Chemistry,
 - माईक्रोबायोलोजी सेवा (Microbiology)
 - हेमाटोलोजी सेवा (Haematology) ।
१६. फार्मेसी सेवा (Pharmacy),
१७. क्लिनिकल फार्माकोलोजी (Clinical Pharmacology),
१८. फरेन्सिक मेडिसिन सेवा (Forensic Medicine),
१९. जनरल प्रक्टिस सेवा (General Practice),
२०. फिजियोथेरापी सेवा (Physiotherapy),
२१. आयुर्वेद सेवा (Aurveda),
२२. तोकिएका अन्य सेवा ।

अनुसूची-४
(नियम ५ को उपनियम (३) सँग सम्बन्धित)
विशिष्टकृत सेवा

१. प्लाष्टिक सजरी (Plastic Surgery),
२. सर्जिकल अन्कोलोजी (Surgical Oncology),
३. पल्मोनोलोजी (Pulmonology),
४. युरोलोजी (Urology),
५. नेफ्रोलोजी (Nephrology),
६. ट्रोपिकल मेडिसिन एण्ड इन्फेक्सियस डिडिज (Tropical Medicine and Infectious Diseases),
७. कार्डियोथोरासिक एण्ड भास्कुलर सजरी (Cardiothoracic and Vascular Surgery),
८. ट्रान्सप्लान्ट सजरी (Transplant Surgery),
९. इमर्जेन्सी मेडिसिन (Emergency Medicine),
१०. इण्डोक्राइनोलोजी (Endocrinology),
११. र्यूमाटोलोजी (Rheumatology),
१२. जेरियाट्रिक मेडिसिन (Geriatric Medicine),
१३. हेपाटोबिलियरी सर्जरी (Hepatobiliary Surgery),
१४. न्युरोलोजी (Neurology),
१५. न्युरोसर्जरी (Neurosurgery),
१६. अर्थो (स्पाइन) सर्जरी (Artho Spine Surgery),
१७. भास्कुलर सर्जरी (Vascular Surgery),
१८. थोरासिक सर्जरी (Thoracic Surgery),
१९. न्युक्लियर मेडिसिन (Nuclear Medicine),
२०. ओरल मेडिसिन एण्ड रेडियोलोजी (Oral Medicine & Radiology),
२१. ट्रान्सफ्युजन मेडिसिन एण्ड सेल थेरापी (Transfusion Medicine & Cell Therapy),
२२. फिजीकल मेडिसिन एण्ड रिह्याबिलिटेशन (Physical Medicine & Rehabilitation),
२३. नियोनाटोलोजी (Neonatology),
२४. पेडियाट्रिक सर्जरी (Paediatric Surgery),
२५. कार्डियोलोजी (Cardiology),
२६. हेपाटोलोजी (Hepatology),
२७. मेडिकल ओन्कोलोजी (Medical Oncology),
२८. ग्यास्ट्रोइन्टेरोलोजी (Gastroenterology),
२९. ग्यास्ट्रोइन्टेरोलोजी सर्जरी (Gastroentero Surgery),
३०. क्रिटिकल केयर एण्ड एनस्थेसियोलोजी (Critical Care Medicine and Anesthesiology),
३१. पल्मोनरी क्रिटिकल केयर एण्ड स्लीप मेडिसिन (Pulmonary Critical Care and Sleep Medicine),
३२. इन्टरभेन्सनल रेडियोलोजी एण्ड इमेजिङ (Interventional Radiology & Imaging),

३३. मोलिक्यूलर बायोकेमिस्ट्री (Molecular Biochemistry),
३४. इम्युनोप्याथोलोजी (Immunopathology),
३५. मोलेक्यूलर प्याथोलोजी (Molecular Pathology),
३६. हेमाटोप्याथोलोजी (Haemato Pathology),
३७. भाइरोलोजी (Virology),
३८. ओरल एण्ड म्याक्सिलोफेसियल सर्जरी (Oral and maxillofacial surgery),
३९. इन्विट्रो फर्टिलाइजेशन (In-vitro Fertilization),
४०. मोलेक्यूलर माइक्रोबाइलोजी (Molecular Microbiology),
४१. स्पेसलिष्ट आयुर्वेद सर्भिस (Specialist Ayurveda Services),
४२. अक्युपेसनल मेडिसिन (Occupational Medicine),
४३. जेनेटिक मेडिसिन (Genetic Medicine),
४४. तोकिएका अन्य सेवा ।

अनुसूची-५
(नियम ७ को उपनियम (१) सँग सम्बन्धित)
सुसुचित सहमति लिनुपर्ने सेवा

१. सबै प्रकारका शल्यक्रिया,
२. एनेस्थेसिया,
३. सि. टि. स्क्यान / एम.आर.आई.,
४. इन्टरभेन्सनल रेडियोलोजी,
५. प्रसुती तथा गर्भपतन सेवा,
६. इण्डोस्कोपी वा यस्तै प्रकारको उपकरणको प्रयोग गरी निदानात्मक प्रकृया,
७. रेडियोथेरापी,
८. केमोथेरापी,
९. बोन म्यारो एस्पिरेसन,
१०. बायोप्सी सेवा ।

अनुसूची-६
(नियम ८ सँग सम्बन्धित)
डिस्चार्ज (बहिर्गमन) सारांशको ढाँचा

Patient's Name:

Age:

Sex:

Address: Rural/Municipality: Ward:

Tole: Landline Phone Number:

Mobile number:

Alternate Number :

Hospital Ward:

Unit:

IP No/

Hospital Registration No:

Treating consultant's name:

Date of Admission with time:

Date of discharge with time:

Provisional Diagnosis at the time of admission:	
Final Diagnosis at the time of discharge:	
ICD -10 Code(s) for Final diagnosis:	
Summary of Presenting Illness:	
Significant past Medical and Surgical history:	
Significant clinical findings:	
Summary of key investigations with major results:	
Summary of treatment:	
Speciality consultations if any:	
Blood Transfusion, If any:	
Adverse reactions of medicines and transfusion:	
Condition/ outcome at discharge: Cured/Improved/Referred out /Discharge on Request/Absconded/Left against Medical Advice/Died	
Further treatment and Advice:	
Follow up:	

Discharge summary prepared by:

Doctor's name:

Consultant's name:

Signature:

Signature:

NMC no:

NMC no:

अनुसूची-७

(नियम ९ को उपनियम (१), (२) र नियम १० सँग सम्बन्धित)

स्वास्थ्य संस्थाहरूको तहगत संरचना र उपलब्ध गराउने स्वास्थ्य सेवा

स्वास्थ्य संस्थाको तह	प्रदान गर्ने न्युनतम सेवा
आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र/शहरी स्वास्थ्य केन्द्र/ स्वास्थ्य चौकी	(क) अनुसूची-१ बमोजिमका आधारभूत स्वास्थ्य सेवा, (ख) पालिकाले समय समयमा तोकेका अन्य सेवाहरू
आधारभूत अस्पताल (५ देखि १५ शैयासम्म)	(क) अनुसूची-१ बमोजिमका आधारभूत स्वास्थ्य सेवा, (ख) देहाय बमोजिमका चिकित्सकीय सेवा (बहिरङ्ग तथा अन्तरङ्ग): (१) सामान्य चिकित्सा, (२) सामान्य शल्यकृया, (३) स्त्रीरोग तथा प्रसुती, (४) बाल तथा शिशु सेवा, (५) सामान्य दन्त सेवा । (ग) देहाय बमोजिमका आकस्मिक सेवा:- (१) आकस्मिक सेवा, (२) आधारभूत आकस्मिक शल्यकृया (BEONC समेत), (३) आकस्मिक प्रयोगशाला तथा रक्तसञ्चार सेवा, (४) निदानात्मक सेवा । (ङ) प्रयोगशाला सेवा, (च) रेडियो इमेजिङ्ग सेवा,
आधारभूत आयुर्वेद सेवा केन्द्र	(क) आयुर्वेदीय आधारभूत स्वास्थ्य सेवाहरू, (ख) सामान्य उपचार सेवा ।
"ई" समुह प्रयोगशाला	"ई" समुहको प्रयोगशालाले देहाय बमोजिमका सेवा: (क) Hematology: TC, DC, hemoglobin, ESR, bloodgrouping for non-transfusion purpose, BT, CT, (ख) Biochemistry: Sugar, Urea, creatinine, Bilirubin T & D, S. Uric Acid, Total protein, serum albumin.

"डी" समुह प्रयोगशाला	"ई" समुहको प्रयोगशालाला उपलब्ध गराउन सेवाका अनतररि देहाय बमोजिमका सेवा:- (क) Hematology: RBC count, PT, APTT, Platelet count, Hematocrit, Red cell Indices (ख) Biochemistry: SGOT, SGPT, ALP, Lipid profile, creatinine, sodium, potassium (ग) Microbiology: Gram stain and KOH mount for fungi (घ) Serological tests: RPR, widal test, ASO Titre, RA Factor, CRP (ङ) Tests by RDT: All (च) Miscellaneous: Stool for occult blood, Urine ketone bodies, urobilinogen, bile salt, bile pigment, Bence Jones protein.
स्वास्थ्य क्लिनिक	आधारभूत स्वास्थ्य सेवा अन्तर्गतका स्वास्थ्य सेवा
जेरियाट्रिक परामर्श	स्वास्थ्य जीवन शैली परामर्श सेवा (Health Promotional)
फिजियोथेरापी केन्द्र	(क) Rehabilitaion, (ख) Pain management, (ग) Post-operative care.
पुनर्स्थापना केन्द्र (मनोसामाजिक) (कम्तीमा १० शैया) (थप गर्नपरेमा १० ले भाग जाने सङ्ख्यामा)	(क) पुनर्स्थापना केन्द्रमा रहेका विरामीहरुको स्वास्थ्य परीक्षण तथा सामान्य उपचार सेवा, (ख) योग तथा ध्यान, (ग) परामर्श सेवा तथा स्वास्थ्य शिशु, (घ) OST, (ङ) Harm Reduction, (च) स्वास्थ्य सङ्स्था ।
आयुर्वेद क्लिनिक	(क) आधारभूत आयुर्वेद सेवा, (ख) परामर्श सेवा, (ग) उपचारात्मक सेवा ।
प्राकृतिक उपचार केन्द्र	(क) प्रारम्भिक प्राकृतिक उपचार सेवाहरु, (ख) परामर्श सेवा ।
अकुपञ्चर, अकुप्रेसर केन्द्र	(क) बहिरङ्ग अकुपञ्चर सेवा, (ख) परामर्श सेवा ।
सोवारिग्पा (आम्ची) क्लिनिक	(क) सामान्य उपचार सेवा, (ख) परामर्श सेवा ।

परम्परागत सेवा क्लिनिक	(क) स्थानीय उपलब्ध जडिबुटीद्वारा उपचार सेवा, (ख) परामर्श सेवा ।
होमियोप्याथी क्लिनिक	(क) परामर्श सेवा, (ख) प्रारम्भिक होमियोप्याथी उपचार सेवा ।
युनानी उपचार केन्द्र	(क) प्रारम्भिक युनानी उपचार सेवा, (ख) परामर्श सेवा ।
योग, ध्यान तथा शारीरिक व्यायाम केन्द्र	(क) स्वास्थ्य प्रबर्द्धनात्मक योग अभ्यास, (ख) ध्यान, (ग) प्राणायाम, (घ) अन्य व्यायामहरु ।

अनुसूची -८

(नियम ११, नियम १२ को उपनियम (५) र नियम १३ को उपनियम (३) सँग सम्बन्धित)

स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन मापदण्ड

१. व्यवस्थापन सम्बन्धी,
२. भवन तथा पूर्वाधार सम्बन्धी,
३. वातावरण सम्बन्धी,
४. बहिरङ्ग विभाग, अन्तरङ्ग विभाग, आकस्मिक विभाग, शल्यचिकित्सा विभाग सम्बन्धी,
५. जनशक्ति व्यवस्थापन सम्बन्धी,
६. विशेषज्ञ तथा विशिषकृत सेवा सम्बन्धी,
७. प्रयोगशाला सम्बन्धी,
८. रेडियो इमेजिङ्ग सेवा सम्बन्धी,
९. सङ्क्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रण सम्बन्धी ,
१०. जनस्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी (पोषण, खोप, सुरक्षित मातृत्व, बाल स्वास्थ्य, परिवार नियोजन),
११. स्वास्थ्यजन्य तथा अन्य फोहोरमला व्यवस्थापन सम्बन्धी,
१२. खानपानी, सरसफाई, विद्युत आपूर्ति, गार्डेन, गाडी पार्किङ्ग तथा मर्मत सम्भार सम्बन्धी ,
१३. अक्सिजन, औजार उपकरण सम्बन्धी,
१४. फार्मसी सेवा सम्बन्धी,
१५. विपद तथा महामारी व्यवस्थापन सम्बन्धी,
१६. एम्बुलेन्स सेवा सम्बन्धी,
१७. शव परीक्षण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी,
१८. प्रेषण प्रणाली सम्बन्धी,
१९. क्याण्टिन तथा पोषण सेवा सम्बन्धी,
२०. सेन्ट्रल सर्भिस डिपार्टमेण्ट सम्बन्धी,
२१. लाउण्ड्री सम्बन्धी,
२२. सामाजिक सेवा ईकाई तथा स्वास्थ्य बीमा व्यवस्थापन सम्बन्धी,
२३. गुनासो व्यवस्थापन सम्बन्धी,
२४. अनुगमन तथा मुल्याङ्कन सम्बन्धी,
२५. सुरक्षा व्यवस्था सम्बन्धी ।

अनुसूची -९

(नियम १२ को उपनियम (२) सँग सम्बन्धित)

हेटौंडा उपमहानगरपालिकाबाट ईजाजत दिईने स्वास्थ्य संस्थाहरु

- (क) स्वास्थ्य क्लिनिक, आयुर्वेद क्लिनिक, सोवारिगपा (आम्ची) क्लिनिक, होमियोप्याथी क्लिनिक र यस्ता प्रकारका अन्य क्लिनिकहरु,
- (ख) फिजियोथेरापी केन्द्र, पुनरस्थापना केन्द्र (मनोसामाजिक), प्राकृतिक उपचार केन्द्र, अकुपञ्चर, अकुप्रेसर केन्द्र, युनानी उपचार केन्द्र, योग ध्यान तथा शारीरिक व्यायाम केन्द्र, परम्परागत सेवा क्लिनिक र यस्तै प्रकारका अन्य क्लिनिक तथा सेवा केन्द्रहरु,
- (ग) जेरियाट्रिक परामर्श केन्द्र,
- (घ) "डी" र "ई" वर्गको प्रयोगशाला,
- (ङ) १५ शैयासम्मको अस्पताल ।

अनुसूची -१०
(नियम १२ को उपनियम (४) सँग सम्बन्धित)
इजाजतपत्र प्राप्त गर्न दिन निवेदनको ढाँचा

१. संस्थाको नाम:
२. सेवाको किसिम:
(क) जनरल सेवा (ख) विशेषज्ञ सेवा (ग) विशिष्टीकृत सेवा (घ) अन्य
३. संस्थाको ठेगाना (पत्राचार गर्ने ठेगाना):
प्रदेश:- बागमती जिल्ला:- मकवानपुरहेटौंडा उप-महानगरपालिका
वार्ड नं.:- टोल:- टेलिफोन नं.:-
४. संस्था खोल्ने व्यक्तिहरू (५% भन्दा बढी शेयर होल्डर्स मात्र):

क्र.स.	नाम	स्थायी ठेगाना	फोन न.	मोबाइल न.	इमेल	नागरिकता न.

५. संस्थाको वित्तीय स्रोत:
(क) निजी (ख) शेयर/कर्जा (ग) गैह-सरकारी (घ) अन्य (खुलाउने):
वित्तीय संस्थाबाट कर्जा लिई सञ्चालन गर्ने भए सो संस्थाको नाम:
६. वित्तीय लगानी: लागत
(क) भवन तथा जग्गाको लागि:
(ख) औजार उपकरण:
(ग) जनशक्ति:
(घ) अनुमानित आम्दानी:
स्वदेशी:
विदेशी:
७. अचल सम्पत्तिको स्रोत:
८. शैया संख्या:
९. स्वास्थ्य संस्थाले बर्गीकरण अनुसार प्रदान गर्ने सेवाहरूको विवरण कुन कुन सेवा प्रदान गर्ने हो खुलाउने:

क्र.स.	उपचारात्मक सेवा	निदानात्मक सेवा	प्रतिकारात्मक सेवा	अन्य सेवा

१०. संस्थामा प्रयोग हुने आवश्यक औजार उपकरणहरूको विवरण तथा स्रोत:

क्र.स.		उपकरणको नाम	वित्तीय स्रोत	कैफियत

११. संस्थामा सेवा प्रदान गर्न स्वास्थ्य जनशक्तिको विवरण :

क्र.स	कर्मचारीको नाम	पद	शैक्षिक योग्यता	सम्बन्धित परिषद्को दर्ता	सरकारी सेवामा कार्यरत छ/छैन	फुलटाइम /पार्टटाइम

१२. निवेदन दर्ता गर्दा संलग्न गर्नु पर्ने कागजातहरू:

- (१) कम्पनी दर्ता/संस्था दर्ताको प्रमाणित प्रतिलिपि,
- (२) संस्था/कम्पनीको विधान/प्रबन्धपत्र, नियमावलीको प्रतिलिपि,
- (३) स्थायी लेखा दर्ता प्रमाणपत्र को प्रतिलिपि,
- (४) स्थापना गर्न लागिएको ठाउँमा अस्पताल आवश्यक छ भन्ने सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिस पत्र
- (५) संस्थापक सदस्यहरूको नागरिकता प्रमाणपत्र को प्रतिलिपि,
- (६) स्वास्थ्य संस्थाको विस्तृत सर्वेक्षण सहितको प्रस्ताव,
- (७) स्वास्थ्य संस्थाले लिने सेवा शुल्क विवरण,
- (८) भवनको स्वीकृत नक्सा,
- (९) कर चुक्ता प्रमाण पत्र (लागु हुने अवस्थामा मात्र) को प्रतिलिपि,
- (१०) पालिकामा व्यवसाय दर्ता गरेको प्रमाणपत्र को प्रतिलिपि ।

निवेदकको नाम:

पद:

दस्तखत:

मिति:

अनुसूची-११
(नियम १२ को उपनियम (५) सँग सम्बन्धित)

इजाजतपत्र को ढाँचा
हेटौंडा उपमहानगरपालिका
नगरकार्यपालिकाको कार्यालय
हेटौंडा, बागमती प्रदेश, नेपाल
सञ्चालन इजाजतपत्र

इजाजत पत्र नं.

श्री

.....

स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन गर्न इजाजतको लागि मिति मा प्राप्त भएको निवेदन उपर कारवाही हुदाँ त्यस संस्थालाई सेवा सञ्चालन गर्न दिने गरी मिति मा निर्णय भएकोले हेटौंडा उपमहानगरपालिका जनस्वास्थ्य सेवा ऐन, २०७९, हेटौंडा उपमहानगरपालिका जनस्वास्थ्य सेवा नियमावली, २०८३ तथा देहायका शर्तहरूको अधिनमा रही हेटौंडा उपमहानगरपालिकाको बार्ड नं.मा..... शैया क्षमताको (अस्पताल/स्वास्थ्य संस्था) सञ्चालन गर्न हेटौंडा उपमहानगरपालिकाको जनस्वास्थ्य सेवा नियमावली, २०८३ को नियम १२ को उपनियम (५) बमोजिम यो इजाजतपत्र दिईएको छ।

१. स्वास्थ्य संस्था तथा त्यस्तो संस्थाले प्रदान गर्नु पर्ने सेवा:

२. इजाजतपत्र कायम रहने अवधि:

इजाजतपत्र दिने अधिकारीको:

दस्तखत:

नाम:

दर्जा:

मिति:

(इजाजतपत्र को पछाडिको पनामा लखिने)

इजाजतपत्र प्राप्त स्वास्थ्य संस्थाले पालना गर्नु पर्ने शर्तहरू:

(क) स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन गर्दा तोकिएको न्यूनतम मापदण्ड पालना सम्बन्धमा स्वमुल्याङ्कन गरी गुणस्तर सुधार गर्दै लैजानुपर्ने।

(ख) संघीय सरकार/ प्रदेश सरकार र पालिकाबाट स्वीकृत गरिएको सरकारी कार्यक्रम लागू गर्नु पर्ने।

(ग) पालिकाले जारी गरेका नीति तथा कार्यक्रम लागू गर्ने।

(घ) पालिकाले समय समयमा तोकको अन्य शर्तहरू पालना गर्नु पर्ने।

इजाजतपत्र को नवीकरण

नवीकरण गर्ने निकाय

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	नवीकरण मिति	बहाल रहने मिति	नवीकरण गर्ने अधिकारीको नाम र पद	दस्तखत	कार्यालयको छाप

अनुसूची-१२
(नियम १३ को उपनियम (२) सँग सम्बन्धित)
नवीकरणको लागि दिइने निवेदनको ढाँचा

श्री हेटौँडा उपमहानगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
हेटौँडा।

विषय: इजाजत पत्र नवीकरण सम्बन्धमा।

त्यस पालिकाबाट मिति.....मा प्रदान गरिएको इजाजतपत्र को अवधि मिति
..... मा समाप्त हुने भएकोले इजाजतपत्र नवीकरण गराउनको लागि हेटौँडा
उपमहानगरपालिकाको जनस्वास्थ्य सेवा नियमावली, २०७८ को नियम १३ को उपनियम (२) बमोजिम यो
निवेदन पेश गरेको छु।

संलग्न विवरण कागजात :

- (१) संस्थाको इजाजतपत्र र पछिल्लो आर्थिक वर्षको कर तिरेकोको प्रमाण पत्र,
- (२) नियम १५ बमोजिमको स्वमुल्याङ्कन प्रतिवेदन नियमित रूपमा पेश गरेको प्रमाण,
- (३) स्वास्थ्य संस्था तथा सेवा सञ्चालन सम्बन्धी मापदण्ड कायम गरेको पुष्ट्याई सहितको स्वघोषणा
- (४) नियम १९ बमोजिमको आकस्मिक स्वास्थ्य उपचार कोषमा रकम जम्मा गरेको प्रमाण।

स्वास्थ्य संस्थाको छाप

स्वास्थ्य संस्थाको तर्फबाट निवेदन दिने व्यक्तिको

दस्तखतः

नाम, थरः

पदः

मितीः

अनुसूची-१३

(नियम १३ को उपनियम (४) सँग सम्बन्धित)

नयाँ इजाजतपत्र लिँदा वा नवीकरण गराउँदा लाग्ने शुल्क

सि.नं.	संस्थाको प्रकार	शुल्क निर्धारण ईकाई	आसय पत्रको लागि दस्तुर	इजाजतपत्र को दस्तुर	नविकरण दस्तुर (प्रति वर्ष)
१	अस्पताल १५ शैया सम्म (प्रति शैया)	प्रति शैया	१०००.००	३०००.००	१०००.००
२	प्रयोगशाला	"ई" वर्ग	५००.००	५०००.००	३०००.००
		"डी" वर्ग	५००.००	१००००.००	५०००.००
३	स्वास्थ्य क्लिनिक (प्रति सेवा)		५००.००	१००००.००	५०००.००
४	आयुर्वेद/होमियोप्याथी/युनानी क्लिनिक (प्रति सेवा)		५००.००	६०००.००	३०००.००
५	फिजियोथेरापी सेवा		५००.००	१००००.००	५०००.००
६	प्राकृतिक उपचार केन्द्र/अकुप्रेसर/अकुपन्चर सेवा (प्रति सेवा)		५००.००	३०००.००	१०००.००
७	योग ध्यान केन्द्र		५००.००	३०००.००	१०००.००
८	शारिरीक व्यायाम केन्द्र		५००.००	५०००.००	३०००.००
९	पुनस्थापना केन्द्र (मनोसामाजिक)		५००.००	३०००.००	१०००.००
१०	परम्परागत सेवा क्लिनिक		५००.००	३०००.००	१०००.००
११	जेरियाट्रिक परामर्श केन्द्र		५००.००	३०००.००	१०००.००

अनुसूची १४ “क”
(नियम १४ को उपनियम (३) सँग सम्बन्धित)

हेटौडा उपमहानगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

जनस्वास्थ्य शाखा

यस उपमहानगरपालिकामा अनुमति पाउन/ नविकरण हुन/सुपरिवेक्षण गर्न निजी तथा संस्थागत स्वास्थ्य संस्था
(सवै उपचार पद्धतिका स्वास्थ्य क्लिनिक/केन्द्र) को स्थलगत अनुगमन चेकलिस्ट

निरीक्षण गरेको मिति :- / / गते निरीक्षण गर्ने निकाय:- हेटौडा उपमहानगरपालिका

१. निरीक्षण गरेको स्वास्थ्य क्लिनिकको नाम र ठेगाना

श्री हेटौडा- , मकवानपुर

२. निरीक्षणको उद्देश्य

सञ्चालन स्वीकृति

☐

नवीकरण/पुनः सञ्चालन अनुमति

☐
☐

सुपरिवेक्षण

सि.न.	सूचकहरू	विद्यमान अवस्था		कैफियत
		रहेको	नरहेको	
१	सम्बन्धित विषयको स्नातक तह वा सो सरह उत्तीर्ण जनशक्ति (प्रति सेवा/प्रति विधा/प्रति कक्ष) कम्तिमा १ जना			
२	सम्बन्धित विषयको प्रविणता प्रमाण पत्र वा सो सरह उत्तीर्ण जनशक्ति १ जना (प्रति सेवा/प्रति विधा/ प्रति कक्ष)			
३	बिरामी/सेवाग्राही कम्तिमा २ जना बस्ने ठाउँ (प्रति सेवा प्रदायक)			
४	१४ बर्ग मिटरको बिरामी जाँच गर्ने ventilated वा AC कोठा भएको (प्रति सेवा प्रदायक)			
५	बिरामी/सेवाग्राही जाँच गर्ने टेबल रहेको (प्रति सेवा प्रदायक)			
६	चिकित्सकको लागि दराज (प्रति सेवा प्रदायक)			
७	चिकित्सकको लागि कुर्सि (प्रति सेवा प्रदायक)			
८	बिरामी/सेवाग्राही बस्ने कुर्सि वा टुल (प्रति सेवा प्रदायक)			
९	टेलिफोन/मोबाईल/ईन्टरनेट/वेब पेज			
१०	स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्था रहेको			
११	व्याक अप सहित निरन्तर विद्युत सप्लाईको व्यवस्था			
१२	कम्प्युटर/रजिस्टर रहेको			
१३	औजार निर्मलीकरणको व्यवस्था र सरसफाइ			
१४	सेवा शुल्क सबैले देखे ठाउँमा टाँस गरेको			

१५	संस्था दर्ता, सञ्चालन अनुमति तथा आयकरमा दर्ता प्रमाण-पत्र सबैले देखे ठाउँमा टाँस गरेको (नवीकरणको हकमा मात्र)				
१६	पालिकाले तोकेको ढाँचामा अभिलेख गर्ने गरेको (नवीकरणको हकमा मात्र)				
१७	पालिकामा नियमित मासिक प्रतिवेदन पेश गर्ने गरेको (नवीकरणको हकमा मात्र)				
१८	सफा शौचालयको व्यवस्था				
१९	कर्मचारीहरूको पारिश्रमिक नेपाल सरकारले तोकेको न्युनतम पारिश्रमिक दिएको (नवीकरणको हकमा मात्र)				
२०	कर्मचारीलाई भुक्तानी गरिएको पारिश्रमिकबाट सामाजिक सुरक्षा कर कट्टी गरी दाखिला गरिएको (नवीकरणको हकमा मात्र)				
२१	संस्थाको नाम वा पहिचान हुने चिह्न बाहिर देखिने गरी राखिएको				
अभिलेख सम्बन्धमा					
सि.नं.	अभिलेख सम्बन्धी	छ	छैन	कैफियत	
१	संस्थाको कानूनी मान्यता दर्ता सम्बन्धी सम्पूर्ण कागजात				
२	कर्मचारीको व्यक्तिगत विवरण				
३	वार्षिक स्वमूल्याङ्कन प्रतिवेदन (नवीकरणको हकमा मात्र)				
निरीक्षण समयमा उपस्थित संस्थाको प्रतिनिधिको विवरण नाम: _____ संस्थामा रहेको पद : _____ सम्पर्क नं : _____ हस्ताक्षर: _____ संस्थाको छाप : _____					
अनुगमन कर्ताहरूको मुख्य निष्कर्ष र निर्देशनहरू :-					
सि.नं.	अनुगमन कर्ताको नाम	पद	भूमिका	संस्था	दस्तखत

अनुसूची १४ “ख”
(नियम १४ को उपनियम (३) सँग सम्बन्धित)

हेटौडा उपमहानगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

जनस्वास्थ्य शाखा

यस उपमहानगरपालिकामा अनुमति पाउन/ नवीकरण हुन/सुपरिवेक्षण गर्न फाईल पेश गर्ने निजी तथा संस्थागत स्वास्थ्य संस्था (डि र ई वर्गको स्वास्थ्य प्रयोगशाला) को स्थलगत अनुगमन चेकलिस्ट निरीक्षण गरेको मिति :- / / गते निरीक्षण गर्ने निकाय:- हेटौडा उपमहानगरपालिका

१. निरीक्षण गरेको स्वास्थ्य प्रयोगशालाको नाम र ठेगाना

श्री हेटौडा - , मकवानपुर

२. निरीक्षणको उद्देश्य

सञ्चालन स्वीकृति

☐

नवीकरण/पुनः सञ्चालन अनुमति

☐
☐

सुपरिवेक्षण

सि.न.	सूचकहरू	हुनु पर्ने अर्थात् मापदण्ड अनुसार		विद्यमान अवस्था		कैफियत
		ई वर्ग	डि वर्ग	रहेको	नरहेको	
१	उपलब्ध हुनु पर्ने जनशक्ति		१ जना BMLT कम्तिमा			
		२ ल्या.अ. वा सो भन्दा माथि	३ ल्या.अ. वा सो भन्दा माथि			
२	देहायको उपकरण रहेको हुनु पर्ने	Binocular Microscope	Binocular Microscope			
		Centrifuge	Centrifuge			
		Colorimeter	Colorimeter			
		Water Bath	Water Bath			
		VDRL Shaker	VDRL Shaker			
		Hot Air Woven	Hot Air Woven			
		Micropipettes	Micropipettes			
		DC counter	DC counter			
		Power Back UP	Power Back UP			
		Autoclave	Autoclave			
			Incubator			

			semi-automated Biochemistry analyzer			
३	बिरामी/सेवाग्राही बस्ने ठाउँ	कम्तिमा २ जना बस्न सक्ने				
४	प्रयोगशालाको क्षेत्रफल	१५० वर्ग फिट	२५० वर्ग फिट			
५	७० प्रतिशत स्थान प्राविधिक परीक्षणको लागि रहेको	छ				
६	नमुना संकलन गर्ने टेबल रहेको	१				
७	सामानको लागि दराज	१				
८	रेफ्रिजेरेटर	१				
७	प्रयोगशालाकर्मिको लागि कुर्सि	प्रति सेवा प्रदायक १				
८	बिरामी/सेवाग्राही बस्ने कुर्सि वा टुल	१				
९	टेलिफोन/मोबाइल/ईन्टरनेट/वेब पेज	१				
१०	स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्था रहेको	छ				
११	व्याक अप सहितको निरन्तर विद्युत सप्लाइको व्यवस्था रहेको	छ				
१२	कम्प्युटर/रजिस्टर रहेको	कम्तिमा १ थान				
१३	औजार निर्मलीकरणको व्यवस्था रहेको	छ				
१४	सेवा शुल्क सबैले देखे ठाउँमा टाँस गरेको (नवीकरणको हकमा मात्र)	छ				
१५	पालिकाले तोकेको ढाँचामा अभिलेख गर्ने गरेको (नवीकरणको हकमा मात्र)	छ				
१७	पालिकामा नियमित मासिक प्रतिवेदन पेश गर्ने गरेको	छ				

	(नवीकरणको हकमा मात्र)				
१८	सफा शौचालयको व्यवस्था	छ			
अभिलेख सम्बन्धमा					
सि.नं.	अभिलेख सम्बन्धी	छ	छैन	कैफियत	
१	संस्थाको कानूनी मान्यता दर्ता सम्बन्धी सम्पूर्ण कागजात				
२	पान दर्ता प्रमाण-पत्र सबैले देखे ठाउँमा टाँस गरेको				
३	कर्मचारीको व्यक्तिगत विवरण र नियुक्ति पत्र				
४	कर्मचारीलाई नेपाल सरकारले तोकेको न्यूनतम पारिश्रमिक दिएको (नवीकरणको हकमा मात्र)				
५	कर्मचारीको सामाजिक सुरक्षा कर तिरेको (नवीकरणको हकमा मात्र)				
६	स्वास्थ्य प्रयोगशालाको देखिने गरि बोर्ड राखेको छ ?				
७	वार्षिक स्वमूल्याङ्कन प्रतिवेदन पेश गर्ने गरेको (नवीकरणको हकमा मात्र)				
११. निरीक्षण समयमा उपस्थित संस्थाको प्रतिनिधिको विवरण नाम:					
संस्थामा रहेको पद :		सम्पर्क नं :			
हस्ताक्षर:		संस्थाको छाप :			
अनुगमन कर्ताहरूको मुख्य निष्कर्ष र निर्देशनहरू :-					
सि.नं.	अनुगमन कर्ताको नाम	पद	भूमिका	संस्था	दस्तखत

अनुसुची १४ “ग”
(नियम १४ को उपनियम (३) सँग सम्बन्धित)

हेटौडा उपमहानगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

जनस्वास्थ्य शाखा

यस उपमहानगरपालिकामा अनुमति पाउन/ नविकरण हुन/सुपरिवेक्षण गर्न निजी तथा संस्थागत स्वास्थ्य संस्था
(१५ शैयासम्मको अस्पताल) को लागि मापदण्डहरू

अस्पतालको नाम र ठेगाना -

हेटौडा- , मकवानपुर

२. निरीक्षणको उद्देश्य

सञ्चालन स्वीकृति

☐

नवीकरण/पुनः सञ्चालन अनुमति
सुपरिवेक्षण

☐
☐

सि.न.	सूचकहरू	विद्यमान अवस्था		कैफियत
		रहेको	नरहेको	
१	अस्पतालमा सोधपुछ कक्ष, गुनासो सुन्ने अधिकारी, गुनासो पेटिका			
२	नेबीगेशन चार्ट र नागरिक बडा पत्र			
३	आकस्मिक टेलिफोन नम्बरहरूको विवरण			
४	अस्पतालमा २४ सै घन्टा पर्याप्त सफा पिउने पानी तथा अन्य प्रयोजनका लागि पानि उपलब्ध			
५	विश्रामस्थल तथा बिरामी कुरुवाको लागि कुरुवास्थल			
६	बिरामी तथा बिरामी कुरुवाको लागि क्यान्टिन			
७	स्मोक डिटेक्टर, फायर आर्लम र साईरन			
८	CCTV जडान गरिएको			
९	सुरक्षाकर्मीको व्यवस्था			
१०	भण्डार कक्षको उपयुक्त व्यवस्था			
११	कर्मचारीको पोशाक तोकिएको र परिचय पत्र सहित लिखित जिम्मेवारी पाएको			
१२	कर्मचारीको बिधुतिय हाजिरी			
१३	तथ्यांक व्यवस्थापन ईकाई			
१४	मर्मत सम्भार कक्ष			
१५	फोहोर मैला व्यवस्थापन क्षेत्र तोकिएको			
१६	लण्ड्री कक्षमा देहायका सामान रहनु पर्नेछ (टेबल, दराज, आईरन, ट्रली, बकेट, स्क्रब ब्रस, पन्जा, बुट, गाउन)			
१७	प्रति शैया ५५ वर्ग मिटर बराबरको क्षेत्रफल			

१८	पर्याप्त पार्किङको व्यवस्था (प्रति ३ शैया १ गाडी/ कुल क्षेत्रफलको २५% जग्गा)				
१९	कुल क्षेत्रफलको ५ प्रतिशत ग्रीन बेल्ट क्षेत्र				
२०	बहिरङ्ग सेवा (कम्तिमा १ सेवा हुनु पर्ने)				
	क. आधारभूत स्वास्थ्य सेवा				
	ख. सामान्य चिकित्सा				
	ग. सामान्य शल्य चिकित्सा				
	घ. स्त्री तथा प्रसूती सेवा				
	ङ बालरोग तथा शिशु सेवा				
	च. सामान्य दन्त सेवा				
२१	जनशक्ति /दरबन्दी				
	शैया संख्या	५	१०	१५	
	Medical Generalist (MDGP)			१	
	Medical Officer	१	२	२	
	Health Assistant	२	३	४	
	Staff Nurse	४	५	६	
	Kabiraj	१	१	१	
	Dental Hygienist	१	१	१	
	Pharmacy Assistant	१	१	१	
	Anesthesia Assistant			१	
	Radiographer	१	१	१	
	Ophthalmic Assistant			१	
	Admin Assistant	१	१	१	
	Office Support/ cleaning Staffs	४	६	९	
२२	D बर्गको प्रयोगशालाको लागि अनुमति				
२३	विरामी/सेवाग्राही बस्ने ठाउँ पर्याप्त				
२४	१४ बर्ग मिटरको विरामी जाँच गर्ने ventilated वा AC कोठा (प्रति बहिरङ्ग सेवा)				
२५	अस्पतालबाट प्रदान हुने प्रत्येक विशेषज्ञ सेवाका लागि अलग अलग ओ.पी.डी. कक्षको व्यवस्था मिलाएको (१५ शैया अस्पतालको लागि मात्र)				
२६	विरामी/सेवाग्राही जाँच गर्ने टेबल (प्रति बहिरङ्ग सेवा)				
२७	स्वास्थ्य संस्थाले बहिरङ्ग सेवा प्रदान गर्न विशेषज्ञ				

	चिकित्सक वा अन्य चिकित्सकहरु उपलब्ध हुने समय तालिकाका (दिन र वार खुल्न गरी) सबैले देखे ठाउँमा राखेको			
२८	एक चिकित्सकको लागि दराज (प्रति बहिरङ्ग सेवा)			
२९	एक चिकित्सकको लागि कुर्सि (प्रति बहिरङ्ग सेवा)			
३०	बिरामी/सेवाग्राही बस्ने कुर्सि वा टुल (प्रति बहिरङ्ग सेवा)			
२९	पर्याप्त हिलचेयर, ट्रली, स्ट्रेचरको रहेको र राख्नको लागि पर्याप्त स्थानको साथै चलाउने जनशक्ति			
३०	महिला र पुरुषको लागि छुट्टाछुट्टै जनरल वार्ड			
३१	नर्सिङ्ग स्टेशन वार्ड अनुसार अलग अलग			
३२	शैया विच कम्तिमा ५ फिट तथा भित्ताबाट कम्तिमा २ फिटको दुरी			
३३	बालबालिका, सुत्केरी, अब्जभेसन तथा सरुवा रोगका लागि छुट्टाछुट्टै वार्डको व्यवस्था (१५ शैया अस्पतालको लागि)			
३४	जनरल शैयाको हकमा ४ देखि ६ शैयाको अनुपातमा १ स्टाफ नर्सको व्यवस्था			
३५	लेबर रुमको छुट्टै व्यवस्था भएको			
३६	कुल शैया क्षमताको कम्तिमा दश प्रतिशत आकस्मिक कक्षमा शैयाहरुको उपलब्धता			
३७	टेलिफोन/मोबाईल/ईन्टरनेट/वेब पेज			
३८	व्याक अप सहितको निरन्तर विद्युत सप्लाईको व्यवस्था रहेको			
३९	कम्प्युटर/रजिस्टर रहेको			
४०	औजार निर्मलीकरणको व्यवस्था रहेको			
४१	सेवा शुल्क सबैले देखे ठाउँमा टास गरेको			
४२	सस्थ दर्ता, सञ्चालन अनुमति र आयकरमा दर्ता प्रमाण पत्र सबैले देखे ठाउँमा टाँस गरेको (नवीकरणको हकमा मात्र)			
४३	पालिकाले तोकेको ढाँचामा अभिलेख गर्ने गरेको (नवीकरणको हकमा मात्र)			
४४	पालिकामा नियमित मासिक प्रतिवेदन पेश गर्ने गरेको (नवीकरणको हकमा मात्र)			

४५	शौचालयको व्यवस्था (अपांग मैत्री/लैङ्गिक)				
४६	कर्मचारीले तिरेको सामाजिक सुरक्षा कर दाखिला गरेको (नवीकरणको हकमा मात्र)				
४७	कर्मचारीलाई नेपाल सरकारले तोकेको न्युनतम पारिश्रमिक दिएको (नवीकरणको हकमा मात्र)				
अभिलेख सम्बन्धमा					
सि.नं.	अभिलेख सम्बन्धी	रहेको	नरहेको	कैफियत	
१	अस्पतालको कानूनी मान्यता दर्ता सम्बन्धी सम्पूर्ण कागजात				
२	कर्मचारीको व्यक्तिगत विवरण र नियुक्ति पत्र				
३	वार्षिक स्वमूल्याङ्कन प्रतिवेदन				
निरीक्षण समयमा उपस्थित संस्थाको प्रतिनिधिको विवरण नाम: संस्थामा रहेको पद : हस्ताक्षर:					
सम्पर्क नं : संस्थाको छाप :					
अनुगमन कर्ताहरूको मुख्य निष्कर्ष र निर्देशनहरू :-					
सि.नं.	अनुगमन कर्ताको नाम	पद	भूमिका	संस्था	दस्तखत

आज्ञाले
 टेक बहादुर वली
 प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत